

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 26. listopadu 2015 v Praze, v senátě složeném z předsedy Mgr. Jana Kareše a soudců JUDr. Jaroslava Cihláře a JUDr. Miroslavy Strakové, **odvolání obžalovaných Ing T [REDACTED] P [REDACTED], nar. [REDACTED], Ing. J [REDACTED] S [REDACTED], nar. [REDACTED], státního zástupce a poškozené společnosti Dopravní podnik hl.m. Prahy, a.s., proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 31.3.2015, sp.zn. 3T 88/2013, a rozhodl takto:**

Podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 trestního řádu se napadený **rozsudek zrušuje toliko ve výroku o náhradě škody**, jímž byl poškozený Dopravní podnik hl.m. Prahy, a.s., podle § 229 odst. 1 trestního řádu odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních a – při nezměněných výrocích o vině a trestech z napadeného rozsudku – podle § 259 odst. 3 trestního řádu **se znovu rozhoduje** tak, že:

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu je obžalovaný Ing. T [REDACTED] P [REDACTED] povinen poškozenému Dopravnímu podniku hl.m. Prahy, a.s., se sídlem Sokolovská 217/42, Praha 8, nahradit majetkovou škodu ve výši 350.000 Kč.

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu je obžalovaný Ing. J. S. povinen poškozenému Dopravnímu podniku hl.m. Prahy, a.s., se sídlem Sokolovská 217/42, Praha 8, nahradit majetkovou škodu ve výši 250.000 Kč.

Podle § 229 odst. 2 trestního řádu se poškozený Dopravní podnik hl.m. Prahy, a.s., se zbytkem svého nároku odkazuje na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle § 256 trestního řádu se odvolání obžalovaných Ing. T. P. a Ing. J. S. zamítají.

Odůvodnění

I.

Dne 31.3.2015 rozhodl Obvodní soud pro Prahu 9 v hlavním líčení napadeným rozsudkem tak, že obžalovaní Ing. T. P. a Ing. J. S. spáchali trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku dle § 255 odst. 1, odst. 3 trestního zákona č. 140/1961 Sb., účinného do 31.12.2009 (tr.zák.), a to tím, že:

obž. Ing. T. P. jako ředitel úseku služeb č. 300000 v Dopravním podniku hlavního města Prahy, a.s., IČ 000 05 886, se sídlem Sokolovská 217/42, Praha 8, (dále jen „DP“) a zároveň na základě pověření představenstva DP ze dne 1.5.2007 pověřený k jednání jménem zadavatele DP ve věci výkonu práv a povinností souvisejících se zadávacími řízeními vyhlášenými DP podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen „ZVZ“) a obž. Ing. J. S. jako vedoucí jednotky Informační technologie č. 310000 na DP (dále jen „IT“), odpovědný podle Organizačního řádu DP především za organizaci, přípravu i realizaci veřejných zakázek pro všechny útvary DP týkající se pořizování licenčních práv v oblasti informačních technologií:

1)

od poloviny roku 2007 do 15.10.2007 v prostorách DP v Sokolovské ul. 217/42, v Praze 9, zejména v rozporu s články 3.1.1, 3.1.2, 3.3.1 a 3.3 Směrnice generálního ředitele DP č. 23/2001 ve znění pozdějších dodatků (dále jen „Směrnice“) obž. Ing. T. P. a obž. Ing. J. S. jako odpovědní zpracovatelé a vedoucí zaměstnanci DP v rámci přípravy k uzavření Smlouvy o dílo ev. č. DIL-071510 (dále jen „Smlouva“), která byla uzavřena dne 15.10.2007 mezi zadavatelem DP a zhotovitelem společností Haguess, a.s., IČ: 250 85 166, se sídlem na Michovkách č.p. I 686, Průhonice, (dále jen „zhotovitel“) na dodávku softwaru na kartovou aplikaci dopravně odbavovacího systému k zajištění funkcionality dopravně odbavovacího systému ve vazbě na čipové karty MIFARE, ač byli řádně seznámeni s vnitřními předpisy DP, a to zejména se Směrnicí, nestanovili a ani nezajistili stanovení předpokládané hodnoty zakázky, nezjišťovali obvyklou cenu dodávky a ani neprovedli nebo nezajistili provedení porovnání obdobných zakázek v rámci již realizovaných stejných nebo obdobných zakázek v rámci České republiky a taktéž nevypracovali ani nezajistili vypracování cenové kalkulace ceny upgrade licence do limitu 50.000 kusů karet, 250 integrovaných terminálových zařízení a 25 uživatelských stanic, i když tato povinnost výslovně vyplývala z kap. 3 čl. 3.1.1

Směrnice, a při vlastním projednávání návrhu Smlouvy, před předáním Smlouvy generálnímu řediteli DP Ing. Martinu Dvořákovi ke schválení a podpisu od zhotovitele jako zpracovatelé Smlouvy nepožadovali kalkulaci jeho cenové nabídky a odsouhlasili navrženou cenovou hodnotu nabídky zhotovitele ve výši 11.052.500,-Kč bez DPH, přičemž byli srozuměni, že navržený licenční model ve Smlouvě byl postaven účelově s vědomím předpokládaných budoucích objemů a s cílem nastavit takové licenční a cenové podmínky, které měly být v budoucnu maximálně výhodné pro zhotovitele, tedy spol. Haguess, a.s., a tudíž nevýhodné pro zadavatele - DP, a že navržená cenová nabídka je ze strany zhotovitele značně nadhodnocená, neboť v dané době již realizované obdobné zakázky v rámci České republiky byly realizovány např. v projektu Městské čipové karty Plzeň nebo v projektu Kartového centra Liberec za cca třetinu nákladů, než které byly odsouhlaseny obž. Ing. T. P. a obž. Ing. J. S., a přesto že jako odpovědní zpracovatelé této Smlouvy věděli, že je takto navržená Smlouva pro DP ekonomicky nevýhodná a že jejím schválením a doporučením může dojít k poškození DP, tedy k neoprávněnému snížení majetku DP, s čímž byli oba obžalovaní plně srozuměni, neboť neučinili nic, aby takovému následku zabránili, a následně tuto Smlouvu schválili a doporučili ji k realizaci s tím, že ji následně zaslali v rámci DP k připomínkovému řízení, kdy tento návrh Smlouvy byl na základě jejich schvalovacího a doporučujícího stanoviska jako odborných gestorů postupně odsouhlasen a parafován ekonomickým ředitelem a zástupcem advokátní kanceláře (dále jen „schvalovací místa“), a takto parafovanou Smlouvu ve smyslu čl. 3.3.4 Směrnice obž. Ing. J. S. a obž. Ing. T. P. jako odpovědní zpracovatelé předložili jako obsahově a věcně správnou k podpisu a konečnému schválení generálnímu řediteli DP Ing. Martinu Dvořákovi, který vzhledem k tomu, že splňovala všechny podmínky stanovené předmětnou Směrnicí a byla odsouhlasena a parafována schvalovacími místy, kdy neměl žádné informace o nevýhodnosti této Smlouvy, ji dne 15.10.2007 podepsal, čímž došlo k nabytí platnosti a účinnosti této pro DP nevýhodné Smlouvy, podle níž společnost Haguess, a.s. realizovala toto dílo, které dne 7.12.2007 na základě předávacího protokolu mezi předávající společností Haguess, a.s. a přebírajícím DP převzal za DP obž. Ing. J. S. v plném rozsahu a zároveň nechal proplatit vydanou fakturu společnosti Haguess, a.s. č. FV-44/2007 ze dne 7.12.2007, kdy společnost Haguess, a.s. v souladu se smlouvou o dílo DIL-071510 ze dne 15.10.2007 a článkem č. 5 fakturovala cenu za softwarovou licenci typu B.IV specifikovanou v příloze č. 1 licenční smlouvy LIC-071510 ze dne 15.10.2007 v celkové částce 13.152.475,- Kč, kterou DP uhradil ve prospěch účtu společnosti Haguess, a.s. č. 2002608/5800 dne 31.12.2007,

čímž obžalovaní Ing. T. P. a Ing. J. S. zejména podle čl. 3.1.2 Směrnice jako zaměstnanci DP a odpovědní vedoucí útvarů, v rámci jejichž činností byla připravována tato Smlouva, ač byli řádně seznámeni s vnitřními předpisy DP, a to zejména se Směrnicí, nedodrželi zejména základní kritérium při uzavírání smluv týkající se ekonomické výhodnosti a jednali v rozporu s články 3.1.1, 3.1.2, 3.3.1 a 3.3 Směrnice, čímž také každý samostatně porušil své povinnosti zaměstnance a vedoucího zaměstnance, zakotvené v ust. § 301 písm. a), d) a § 302 písm. g) zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, s nimiž byli řádně seznámeni a věděli, že jednají v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele, když porušili zákonem stanovenou povinnost opatrovat a spravovat cizí majetek, tedy majetek DP a byli srozuměni s tím, že pokud budou takto postupovat, mohou tímto porušením DP způsobit a skutečně i způsobili značnou škodu ve výši nejméně 3.946.040,-Kč;

2)

od dubna 2008 do 15.7.2008 v prostorách DP v Sokolovské ul. 217/42, Praha 9, zejména v rozporu s články 3.1.1, 3.1.2, 3.3.1 a 3.3 Směrnice, obžalovaní Ing. T. P. a Ing. J. S. jako odpovědní zpracovatelé a vedoucí zaměstnanci DP v rámci příprav ke Smlouvě o dílo, která byla uzavřena dne 15.7.2008 mezi zadavatelem DP a zhotovitelem, společností

Haguess, a.s., IČ: 250 85 166, se sídlem na Michovkách č. p. I 686, Průhonice, (dále jen "zhotovitel") na „Dopravně odbavovací systém-Dodávka software“ (dále jen „Smlouva DOS“) a realizaci zadávacího řízení k veřejné zakázce DOS, ač byli řádně seznámeni s vnitřními předpisy DP, a to zejména se Směrnicí, nestanovili a ani nezajistili stanovení předpokládané hodnoty zakázky, nezjišťovali obvyklou cenu dodávky a ani neprovedli nebo nezajistili porovnání obdobných zakázek v rámci již realizovaných stejných nebo obdobných zakázek v rámci České republiky a nevypracovali ani nezajistili vypracování cenové kalkulace ceny upgrade licence do limitu 250.000 kusů karet, 500 integrovaných terminálových zařízení a 100 uživatelských stanic, i když tato povinnost výslovně vyplývala z kap.3 čl. 3.1.1 Směrnice, přičemž v rámci jednání se zhotovitelem akceptovali navržené licenční podmínky uvedené v přílohách č. 6-8, které budoucí zhotovitel doplnil v rámci návrhu smlouvy o dílo, přičemž věděli, že akceptací těchto navržených licenčních podmínek může dojít k poškození DP, tedy k neoprávněnému snížení majetku DP, a s touto skutečností byli oba plně srozuměni, přičemž věděli, že navržený licenční model byl postaven účelově s vědomím předpokládaných budoucích objemů a s cílem nastavit takové licenční a cenové podmínky, které měly být v budoucnu maximálně výhodné pro zhotovitele, tedy Haguess, a.s., a tudíž nevýhodné pro DP a že akceptovaná cena upgrade licence do limitu 250.000 kusů karet, 500 integrovaných terminálových zařízení a 100 uživatelských stanic v žádném případě nesplňuje zadatelem stanovený cíl na nejlepší ekonomickou výhodnost nabídky v rámci tohoto jednání v jednacím řízení bez uveřejnění a že navržená cenová nabídka je ze strany zhotovitele značně nadhodnocená, neboť v dané době již realizované obdobné zakázky v rámci České republiky byly realizovány např. v projektu Městské čipové karty Plzeň nebo v projektu Kartového centra Liberec za cca třetinu nákladů, než které byly odsouhlaseny obž. Ing. T. P. a obž. Ing. J. S., a přes výše uvedené skutečnosti obž. Ing. T. P. dne 30.6.2008 již jakožto personální ředitel v zastoupení DP na základě výzvy k podání nabídky jedinému uchazeči dle § 23 odst. 4 písm. a) ZVZ, rozhodl o výběru nejvhodnější nabídky jedinému uchazeči, společnosti Haguess, a.s., přičemž věděl, že je takto navržená Smlouva DOS pro DP ekonomicky nevýhodná, a že tímto rozhodnutím může dojít k poškození DP, tedy k neoprávněnému snížení majetku DP, s čímž byl zcela srozuměn, a následně tuto Smlouvu Ing. T. P. a Ing. J. S. schválili a doporučili k realizaci s tím, že ji následně zaslali v rámci DP k připomínkovému řízení, přestože věděli, že tímto schválením a doporučením může dojít k poškození DP, tedy k neoprávněnému snížení majetku DP, s čímž byli oba srozuměni, neboť neučinili nic, aby takovému následku zabránili, kdy tento návrh Smlouvy byl následně na základě jejich schvalovacího a doporučujícího stanoviska jako odborných gestorů postupně odsouhlasen a parafován ekonomickým ředitelem a zástupcem advokátní kanceláře (dále jen „schvalovací místa“), a takto parafovanou nevýhodnou Smlouvu DOS dle čl. 3.3.4 Směrnice obž. Ing. J. S. a obž. Ing. T. P. jako odpovědní zpracovatelé této smlouvy předložili jako obsahově a věcně správnou k podpisu a konečnému schválení místopředsedovi představenstva a generálnímu řediteli Ing. Martinu Dvořákovi a členu představenstva Ing. Tomáši Jílkovi, kteří vzhledem k tomu, že splňovala všechny podmínky stanovené Směrnicí, byla odsouhlasena a parafována schvalovacími místy a že neměli žádné informace o nevýhodnosti této Smlouvy, ji dne 15.7.2008 podepsali, čímž došlo k nabytí platnosti a účinnosti této pro DP nevýhodné Smlouvy, podle které společnost Haguess, a.s. realizovala toto dílo, jež bylo dne 25.8.2008 převzato na základě akceptačního protokolu odpovědnými zástupci DP, přičemž dne 18.8.2008 DP uhradil společnosti Haguess, a.s. částku fakturovanou fakturou č. FV-32/2008 ve výši 54.168.800,-Kč bankovním převodem na účet č. 163486703/0300,

čímž obžalovaní Ing. T. P. a Ing. J. S. zejména v rozporu s čl. 3.1.2 Směrnice jako zaměstnanci DP a odpovědní vedoucí útvarů, v rámci jejichž činnosti byla připravována tato Smlouva, ač byli řádně seznámeni s vnitřními předpisy DP, zejména se Směrnicí, nedo-

drželi zejména základní kritérium při uzavírání smluv týkající se ekonomické výhodnosti a jednali v rozporu s články 3.1.1, 3.1.2, 3.3.1 a 3.3 Směrnice, čímž každý samostatně porušil své povinnosti zaměstnance a vedoucího zaměstnance zakotvené v § 301 písm. a), d) a § 302 písm. g) zák. č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, se kterými byli řádně seznámeni a věděli, že jednají v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele, když porušili zákonem stanovenou povinnost opatrovat a spravovat cizí majetek, tedy majetek DP, a byli srozuměni s tím, že pokud budou takto postupovat, mohou tímto porušením DP způsobit a skutečně způsobili škodu velkého rozsahu ve výši nejméně 16.250.640,-Kč;

tímto jednáním způsobili obžalovaní Ing. T. P. a Ing. J. S. Dopravnímu podniku hlavního města Prahy, a.s. celkovou škodu ve výši nejméně 20.196.680,-Kč, když na základě faktur č. FV-44/2007 ze dne 7.12.2007 a FV-32/2008 ze dne 22.7.2008 proplacených na účet společnosti Haguess, a.s. došlo k faktickému neoprávněnému snížení majetku DP o tuto částku.

Obžalovaný Ing. T. P. byl napadeným rozsudkem za výše uvedený trestný čin odsouzen podle § 255 odst. 3 tr.zák. k trestu odnětí svobody v trvání třiceti měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr.zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání třiceti měsíců.

Obžalovaný Ing. J. S. byl napadeným rozsudkem za výše uvedený trestný čin odsouzen podle § 255 odst. 3 tr.zák. k trestu odnětí svobody v trvání dvaceti čtyř měsíců, jehož výkon byl podle § 58 odst. 1 a § 59 odst. 1 tr.zák. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvaceti čtyř měsíců.

V adhezním řízení bylo rozhodnuto samostatným výrokem podle § 229 odst. 1 tr.ř. tak, že se poškozený Dopravní podnik hlavního města Prahy, a.s., odkazuje se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

II.

Proti výše uvedenému rozsudku podali odvolání oba obžalovaní, státní zástupce i Dopravní podnik hlavního města Prahy, a.s. (dále Dopravní podnik).

Dne 5.6.2015 podal v zákonné lhůtě obžalovaný Ing. T. P. odvolání proti výroku o vině i trestu. V odůvodnění odvolání – v němž podal zároveň i vyjádření k odvoláním státního zástupce a poškozeného, jakož i návrh na odnětí a přikázání věci dle § 25 tr.řádu – prostřednictvím obhájce s odkazem na všechna svá předchozí vyjádření a podání zejména uvedl, že rozsudek je věcně nesprávný, jeho závěry nemají oporu v provedených důkazech, s ohledem na předchozí prvý zprošťující rozsudek lze stěží uvěřit prohlášení senátu prvoinstančního soudu, že po pouhých pár měsících nabyl přesvědčení o vině odvolatele.

Dále zdůraznil význam tzv. Řídící rady projektu Opencard a s tím související existenci rozpočtu projektu ještě předtím, než bylo o implementaci tohoto produktu pro Dopravní podnik rozhodnuto. Obvodní soud sice vyvinul aktivitu směrem k zajištění zápisů z jednání této řídicí rady, avšak ve svém hodnocení poznatky k tomu, ve zřejmém převzetí absurdních úvah státního zástupce, přehlížel či bagatelizoval, jako by Řídící rada byla víceméně nevýznamným poradním sborem nahodilého shluku osob, jehož závěry z právního hlediska nebyly významné, jakoby celospolečensky omílaný „problém“ kauzy Opencard a zejména jeho začlenění do struktur Dopravního podniku bylo výhradně záležitostí odvolatele a spoluobžalovaného (nikoli však spolupachatele!) Ing. S.

Policii a státního zástupce však pranic nezajímalo, kdo měl z údajně předražené zakázky prospěch, kam z údajně předražené zakázky plynuly finanční prostředky, či zda snad některý ze spoluobžalovaných měl z implementace Opencard jakýkoli prospěch, vše za situace, kdy podpis ani parafa obžalovaného nefiguruje na žádné ze smluv uvedených ve skutkové větě. Obecně k tomu lze konstatovat, že celospolečensky deklarovaný boj státu proti korupci se u orgánů činných v trestním řízení v poslední době zvrhává ve formální vyhledávání osob, které si údajně neuvědomily, že mohly z pozice své funkce ten či onen produkt koupit levněji nebo prodat draž, čímž porušily svou povinnost dbát majetkových zájmů svého zaměstnavatele; následně pak přijdou stále tytéž znalecké ústavy se svými výpočty škody a dotyčná osoba je trestně stíhána – s využitím šíře a neztetelnosti hranice mezi nepřímým úmyslem a vědomou nedbalostí – pro úmyslný trestný čin. Sám poškozený pak začne projevovat jakousi aktivitu až poté, kdy je jeho předchozí pasivita co do vymáhání škod v médiích skandalizována.

Další vadou v postupu orgánů činných v trestním řízení je skutečnost, že se patřičně nevypořádaly s opakovaně ze strany obhajoby vznášenou námitkou promlčení, jakož i s eventuální námitkou zásady subsidiarity trestní represe. V dané souvislosti měly být hodnoceny předchozí naprosto pasivní postoje „poškozeného“, který nikdy žádné nároky vůči obžalovaným v civilním řízení apod. neuplatňoval, který opakovaně v různých souvislostech např. i v řízení před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže jakýkoli vznik škody popíral.

Z dokazování vyplynuly velmi zásadně některé skutečnosti, které soud prakticky vůbec nezmiňuje. V případě implementace Opencard nebylo využito liniové řízení ve smyslu Organizačního a Pracovního řádu, ale šlo o řízení projektové, v jehož rámci Ing. S██████, který byl jmenován vedoucím projektu implementace, nepodléhal příkazům Ing. P██████, byť byl jinak ve struktuře podniku jeho podřízeným. Firma Haguess i cena jeho projektu byly dopředu danými veličinami, s nimiž byla Řídící rada projektu obeznámena, rozpočtové prostředky na první vlnu Opencard byly předem alokovány z rozpočtu Hlavního města Praha (již jen proto nemůže být Dopravní podnik označován za poškozeného), což vše Dopravní podnik zkrátka a dobře musel akceptovat. Navíc cena za implementaci je znaleckými posudky srovnávána s městy Liberec, Plzeň, či Pardubice a nikoli se srovnatelně velkými evropskými metropolemi jako jsou Mnichov, Curych či Dublin.

Prvního skutku se odvolatel nemohl dopustit, protože se na přípravě smlouvy ze dne 15.10.2007 nijak nepodílel, nespadlo to do jeho kompetence, na smlouvě není jeho podpis ani parafa. Pokud jde o druhý skutek v souvislosti s uzavřením smlouvy z 15.7.2008, pak odvolatel vycházel z informace obsažené ve znaleckém posudku soudního znalce Ing. Kroupy o unikátnosti projektu a přiměřenosti jeho ceny. I přesto na jednání hodnotící komise prokazatelně otevřel otázku možného snížení ceny, opak prokázán nebyl, tedy ani druhého skutku v jeho trestněprávní kvalifikaci se obžalovaný nedopustil.

V souvislosti s právě uvedeným nelze akceptovat, že obvodní soud ve své argumentaci převzal celou řadu zajímavých úvah ze zrušovacího usnesení městského soudu z 30.9.2014, v němž se bez jakéhokoli důkazního podkladu zpochybňuje jednání se společností Haguess 30.5.2008 či osoba a činnost znalce Ing. Kroupy. Bagatelizace či dokonce zpochybnění jednání 30.5.2008 vychází z důkazně nepodložených úvah městského soudu a tedy nelze hovořit o aplikaci volného hodnocení důkazů. Obžalovaný znalece Ing. Kroupu nikdy neviděl, jako laikovi mu nelze klást za vinu, že se na znalecký posudek spolehl; negativní hodnocení znaleckého posudku Ing. Kroupy činil až v rámci trestního řízení jiný znalecký subjekt,

kterým ovšem obžalovaný není, takže mu důvěru ve znalecký posudek nelze klást za vinu, tím spíše, že ani není známa odpověď na naskýtající se otázky, které odvolatel klade, totiž zda snad soudní znalec Ing. Kroupa poskytl vědomě nepravdivý posudek a zda snad je proti němu v této souvislosti vedeno jakékoli řízení.

Dále třeba poukázat na významný nesoulad mezi tím, jak bylo odůvodnění napadeného rozsudku předneseno v hlavním líčení a jak byl potom písemně odůvodněn. V ústním přednesu se předseda senátu vyjadřoval daleko širě k možnému zavinění řady dalších osob a k jejich případné míře zavinění, vyjadřoval se také o rozporu mezi úmyslným a nedbalostním zaviněním, obě tyto absolutně podstatné argumentace však v písemné podobě rozsudku chybí. Písemné vyhotovení rozsudku postrádá popis všech základních úvah, na jejichž základě soud dospěl k verdiktu, spíše jde o upravené úvahy tak, aby odpovídaly samotnému výroku. I to popírá základní zásady trestního řízení jako bezprostřednost, veřejnost a ústnost jednání, přičemž odvolací soud by měl k audiozáznamu jednání nalézacího soudu z 31.5.2015 přihlídnout.

Odvolatel závěrem zdůraznil, že ze spolupráce Dopravního podniku s firmou Haguess neměl žádný prospěch, vždy v rámci svých povinností jednal čestně. Probíhající absurdní trestní stíhání – na které nelze nahlížet jinak, než že je kriminalizací běžného obchodování, neboť lze prakticky vždy argumentovat, že v dané době na daném místě ta či ona strana obchod mohla uzavřít výhodněji a za to ji pak stíhat – jej lidsky i profesně značně poškodilo. Proto navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a obžalovaného zprostil obžaloby, případně aby po zrušení rozsudku věc vrátil soudu první instance k dalšímu projednání a rozhodnutí.

Dne 15.6.2015 podal v zákonné lhůtě **odvolání Ing. J. S.** proti výroku o vině i trestu. V odůvodnění odvolání prostřednictvím obhájce zejména uvedl, že v řízení bylo porušeno právo zákonného soudce, když v řízení u odvolacího městského soudu, které předcházelo napadenému rozsudku byl dle rozvrhu práce stanoven jako předseda senátu JUDr. Jaroslav Cihlár a zástupce Mgr. Jan Kareš, avšak usnesení ze dne 30.9.2014 rozhodoval jako předseda senátu Mgr. Kareš, ačkoli předseda senátu JUDr. Cihlár byl při jednání členem odvolacího senátu, tedy podmínky k zastoupení předsedy splněny nebyly, čímž byl změnou na postu předsedy senátu porušen článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod o právu zákonného soudce a také právo obviněného na spravedlivý proces.

Soud prvního stupně pak z provedeného dokazování učinil nesprávná skutková zjištění, jimiž byl obžalovaný poškozen. Soud pominul, že odvolatel nebyl vázán povinnostmi vyplývajících ze Směrnice generálního ředitele, na jejíž články výrok rozsudku poukazuje. Při podpisu pracovní smlouvy obdržel pouze kolektivní smlouvu a pracovní řád, nebylo prokázáno, že by zaměstnavatel splnil povinnost seznámit jej náležitě s uvedenými vnitřními směrnici, jejichž porušení se mu klade za vinu. I přes shora uvedené však nutno poukázat na to, že nenaplnil ani hypotézu ani dispozici směrnice. Ve smyslu ustanovení 3.1.1. směrnice nepatřil mezi odpovědné zaměstnance, kteří připravují a uzavírají smlouvy, odpovídají za jejich věcnou, cenovou, daňovou a zejména pak ekonomickou výhodnost pro Dopravní podnik. Zároveň ani ze své funkce nemohl odpovídat např. za daňovou správnost (odpovědnost finančního oddělení podniku), za právní správnost (odpovědnost právního oddělení podniku), proti čemuž by nikdo nemohl vznášet námitky. Podle rozsudku však jako osoba odpovědná za technickou část projektu měl odpovídat i za dříve sjednanou cenu: v této logice by aplikací § 301 a § 302 zákoníku práce o základních povinnostech všech

zaměstnanců by porušujícími tato zákonná ustanovení byli všichni zaměstnanci Dopravního podniku.

Nehledě na výše uvedené, nemohou obstát ani závěry o naplnění subjektivní stránky ve formě úmyslného zavinění. Provedenými důkazy není nijak podepřeno v rozsudku opakované tvrzení o tom že odvolatel byl srozuměn s nevýhodností smlouvy o dílo uzavřené dne 15.7.2008. Pokud se dovozuje tento závěr z toho, že odvolatel neučinil nic, aby škodnému následku zabránil, pak taková úvaha postrádá logiku, neboť skutečnost vnitřního předchozího postoje nelze prokazovat následným postojem, který by se dal naopak vykládat jako příprava alibi. Soud mechanicky převzal vadnou konstrukci o úmyslném zavinění z obžaloby, neboť tento závěr z důkazů nevyplývá. Pokud se soud v tomto opírá o výpověď svědka S., pak pominul, že svědek S. ve skutečnosti v souladu s obhajobou potvrdil, že byt' byly v Dopravním podniku vedeny hovory o tom, že cenové nastavení projektu se může zdát zvláštní a nevýhodné, za situace, kdy tomu vždy předcházelo rozhodnutí Rady, potažmo zastupitelstva hlavního města Prahy s tím, že zároveň Dopravnímu podniku dává odpovídající obnos peněz na dané části projektu, to bylo výrazem cenové politiky, o které nebylo debaty. Cena vycházela z posudku a z ceny, která byla již předtím nastavena jednáním Magistrátu, který také tuto cenu platil. V důsledku toho pak postup odvolatele ani nevedl k poškození majetku Dopravního podniku a tedy nedošlo ani k naplnění objektivní stránky; Dopravní podnik nebyl a ani nemohl být poškozeným, neboť celý projekt byl financován z účelové dotace poskytnuté pražským Magistrátem; při teoretickém snížení ceny by byl Dopravní podnik naopak právě tímto poškozen, protože by v rámci dotace (de facto financování z cizího zdroje) získal menší hodnotu majetku. Pozoruhodný je postoj odvolacího soudu k této otázce vyjádřený ve zrušovacím usnesení, podle něhož jako by nebylo podstatné, komu škoda nastala: z hlediska deklarace subjektivního práva ve výrokové části rozsudku je však označení poškozeného zcela kruciólní.

Znalecký posudek České znalecké a.s., který byl pro soud základním podkladem pro výrok o vině a způsobené výši škody, je zatížen řadou vad, na které obžalovaný upozorňoval, nedostatečný byl i pro poškozeného, který ve shodě s obhajobou navrhoval provést důkaz znaleckým posudkem novým. Takový důkaz však soud neprovedl a jeho skutková zjištění jsou tak neúplná a nesprávná. V rámci veřejného zasedání pak obhajoba předložila posudek vypracovaný k jejímu zadání, kterým dokládala své tvrzení o nesprávnosti posudku České znalecké.

Z důvodů uvedených v odvolání je na místě, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a obžalovaného zprostil obžaloby.

Dne 1.6.2015 podal v zákonné lhůtě **odvolání státní zástupce** a to jednak v neprospěch obžalovaného Ing. T. P. do výroku o trestu, jednak v neprospěch obou obžalovaných do výroku o odkázání poškozeného s nárokem na náhradu škody na řízení občanskoprávní.

Trest uložený obžalovanému Ing. P. je i ve srovnání s Ing. S. nepřiměřeně mírný, nevystihuje výrazně vyšší míru jeho odpovědnosti jakožto nadřízeného Ing. S. a především jakožto osoby pověřené zaměstnavatelem k veškerým úkonům týkajícím se zadávání veřejných zakázek, která dne 30.6.2008 rozhodla o výběru nabídky společnosti Haguess, a.s. jako nabídky nejvhodnější. Výměry podmíněného trestu odnětí svobody a jeho zkušební doby o pouhých šest měsíců vyšší nežli u obžalovaného Ing.

S [redacted] je zejména co do délky zkušební doby nepřiměřeně nízká, zejména délka zkušební doby měla být obžalovanému stanovena alespoň dvojnásobná.

Pokud jde o výrok rozsudku odkazující poškozeného na civilní řízení, ten je nesprávný a do jisté míry i nepřezkoumatelný, neboť z něj není zřejmé, o která ustanovení hmotného práva nalézací soud své rozhodnutí opřel. Lze souhlasit, že výrok o solidární odpovědnosti za vznik škody by nebyl na místě, avšak nikoli z důvodů, které jsou v rozsudku uvedeny, tedy nikoli z důvodu, že jednání obžalovaných nebylo kvalifikováno jako spolupachatelství, ani z důvodu nedostatečně specifikovaného návrhu poškozeného v rámci vznesení jeho nároku. Nemožnost uložit obžalovaným povinnost nahradit poškozenému škodu společně a nerozdílně vyplývá jen z ustanovení § 257 odst. 5 tehdy účinného zákoníku práce, který stanoví dělenou odpovědnost za škodu podle míry zavinění každého ze zaměstnanců. Stanovení míry zavinění každého z obžalovaných soud musel provést pro potřeby uložení trestů, tedy měl dostatek podkladů i k určení, jakou poměrnou část škody je každý z obžalovaných povinen poškozenému nahradit. Teprve zde může hrát roli otázka, zda se na způsobení škody nepodíleli i další zaměstnanci Dopravního podniku. Státní zástupce se ovšem domnívá, že za způsobení škody odpovídají pouze obžalovaní, k čemuž v konkrétní poloze s poukazem na vnitřní podnikové směrnice poškozeného uvedl, že nikoli jiné osoby, ale právě oni jako odpovědní vedoucí odborných útvarů, disponující příslušnými odbornými znalostmi, byli jmenovitě pověřeni odpovědností za adekvátnost inkriminovaných zakázek, kromě jiného i z hlediska ekonomické výhodnosti. Není na místě rozměňovat zodpovědnost za vznik škody mezi další články řetězce s možností poukazů na odpovědnost dalších a dalších osob, se závěrem, že poměrnou část náhrady škody vlastně nelze nikdy s jistotou určit. Případná odpovědnost dalších osob, jejichž cílem bylo prosadit uzavření pro Dopravní podnik nevýhodných smluv (např. ze společnosti Haguess či Magistrátu aj.) nemůže ovlivnit dělenou odpovědnost obou zaměstnanců Dopravního podniku, neboť osoby u Dopravního podniku nezaměstnané za škodu odpovídají výhradně dle občanského zákoníku a v takovém případě by bylo lze náhradu škody nárokovat po každé takové externí osobě v plném rozsahu s tím, že případným plněním obžalovaných zaniká v rozsahu tohoto plnění povinnost dalších osob a naopak. V daném případě je výše škody součástí popisu skutku ve výroku o vině, tedy soud měl určit podle míry zavinění poměrnou část náhrady škody každému z obou obžalovaných k úhradě, eventuálně z důvodů zvláštního zřetele hodných mohl využít moderačního práva podle § 264 zákoníku práce a náhrady škody přiměřeně snížit.

Je na místě, aby městský soud rozsudek zrušil ve výroku o trestu uloženému obžalovanému Ing. P [redacted] a ve výroku o náhradě škody a ve smyslu odvolacích námitek státního zástupce o oběm sám rozhodl.

Dne 11.6.2015 podal v zákonné lhůtě prostřednictvím zmocněnce **odvolání poškozený** Dopravní podnik. V podrobném odůvodnění odvolání zejména s poukazem na zákonná ustanovení trestního řádu a jejich judikovaný výklad zdůraznil, že pokud z výroku o vině dostatečně jasně vyplývá, že k určité výši škody došlo a zaviněně ji způsobili obžalovaní, pak je také zásadně v adhezním řízení nutno rozhodnout o jejich povinnosti tuto škodu poškozenému – pokud se včas a řádně s nárokem připojil k trestnímu řízení proti obžalovaným, což se v daném řízení stalo – uhradit, ať již solidárně či v míře své dílčí odpovědnosti. Je povinností i trestních soudů v adhezním řízení aplikovat náležité všechny (i mimotrestní) právní normy, které se na případ z hlediska povinnosti obžalovaných k náhradě jimi způsobené škody vztahují. Zásadně není na místě v případech daného typu, kdy byly všechny okolnosti podstatné pro vyřešení otázky náhrady škody obžalovanými vyjasněny, odkazovat poškozený subjekt na řízení občanskoprávní, k čemuž nesprávně došlo a proto by

měl být tento výrok zrušen odvolacím soudem, který by měl vzápětí sám věcně rozhodnout o uplatněném nároku poškozeného tak, že obžalovaní jsou – ať již v dílčí či solidární odpovědnosti – uhradit škodu, která vznikla poškozenému Dopravnímu podniku, a to v celém rozsahu vyplývajícím z výroku o vině.

III.

Dne 21.7.2015 věc s včas podanými odvoláními obžalovaných, státního zástupce i poškozeného došla spolu s předkládací zprávou **Městskému soudu v Praze** jakožto soudu odvolacímu. Protože podáním ze strany obhajoby ze dne 22.7.2015 byla vznesena žádost o odnětí a přikázání věci dle § 25 tr.řádu, byla věc dne 30.7.2015 předložena Vrchnímu soudu v Praze k rozhodnutí o této žádosti. Usnesením ze dne 7.9.2015 rozhodl vrchní soud tak, že věc obžalovaných se městskému soudu neodnímá. Městský soud následně z podnětu podaných odvolání věc projednal ve veřejném zasedání, ve smyslu § 254 tr.řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které předcházelo, načež **dospěl k následujícím zjištěním a závěrům.**

Pokud jde o **procesní stránku** věci, odvolací soud nezjistil žádné podstatné vady řízení, které by mohly mít vliv na správnost a zákonnost rozsudku a opodstatnily tak jeho zrušení ve smyslu § 258 odst. 1 písm. a) tr.řádu. Ustanovení zákona, jimiž se má zabezpečit objasnění věci nebo právo obhajoby nebyla v řízení porušena, dokazování bylo provedeno v úplnosti ve smyslu § 2 odst. 5 tr.řádu.

Především nutno konstatovat, že v této trestní věci jde o v pořadí druhé meritorní rozhodnutí obvodního soudu, když nejprve rozsudkem ze dne 13.5.2014 oba obžalované podle § 226 písm. b) tr.řádu v celém rozsahu zprostil. Tento rozsudek byl k odvolání státního zástupce usnesením zdejšího odvolacího soudu ze dne 30.9.2014 v celém rozsahu zrušen a věc vrácena obvodnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí. Obvodní soud v následném hlavním líčení k návrhu strany obhajoby doplnil dokazování výsledkem tří svědků a dalšími obsáhlými listinnými důkazy dodanými stranou obhajoby.

Z protokolu o hlavním líčení je zřejmé, že soud prvního stupně ve smyslu § 215 odst. 4 tr.řádu patřičně zjišťoval, zda strany nečiní návrhy na doplnění dokazování a jak řečeno výše, zčásti se jim otevřel, po opakovaném odročení však procesním usnesením podle § 216 odst. 1 tr.řádu ukončil dokazování zamítnutím dalších návrhů obhajoby jednak na výsledky svědků Š. [REDAKCE], D. [REDAKCE] a T. [REDAKCE], jednak na zadání znaleckého posudku, který by byl revizním k znaleckému posudku České znalecké. Proti tomuto postupu odvolací soud nemá námitek: úplnost dokazování je obecně definována ustanovením § 2 odst. 5 tr.řádu, z něhož kromě jiného plyne, že skutkový stav třeba zjišťovat tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí; toto zásadní, obecné vodítko trestního řádu pro hloubku a šíři dokazování je pak konkretizováno dalšími ustanoveními zákona, z nichž plyne, že soud není povinen vyhovět všem důkazním návrhům stran, pokud má důvodně za to, že jde o důkazy za daného důkazního stavu zcela zřejmě nerelevantní, nepřínosné či nadbytečné. Pokud obvodní soud naznal, že navržené svědecké důkazy nemají žádný reálný potenciál nasvítit důkazní situaci novým světlem a jsou nadbytečné, odvolací soud proti tomu nemá námitek.

Pokud jde o zvláště akcentovanou odvolací námitku, že *existence, resp. míra údajného předražení* inkriminovaných zakázek znaleckým posudkem České znalecké nebyla stanovena nespornými exaktními metodami s náležitou, nezpochybnitelnou přesností, takže dokazování mělo být doplněno revizním znaleckým posudkem, tím spíše že se k tomuto důkaznímu návrhu strany obhajoby připojil i zmocněnec poškozeného Dopravního podniku, městský soud se s ní neztotožnil. O zásadní, podstatné správnosti znaleckého posudku, podle něhož inkriminované zakázky byly firmou Haguess ke škodě Dopravního podniku navýšeny *přinejmenším* o třicet procent oproti cenám v daném čase a místě obvyklým, v celkovém nominálním vyčíslení o více než 20 milionů korun, vskutku nebylo důvodu pochybovat. Jak bude podrobněji pojednáno níže v rámci pasáže zabývající se skutkovými závěry, ve světle provedeného dokazování, včetně rozsáhlého listinného materiálu, lze mít za to, že jde o celkem střízlivé znalecké posouzení, jež svým závěrem o rozsahu předražení zakázek oproti tzv. obvyklé ceně nejde k tíži obžalovaných. Jestliže tedy obvodní soud za daného stavu věci další doplnění dokazování revizním posudkem jako nadbytečné zamítl, ukončil dokazování správně za stavu, kdy věc již plně nazrála k meritornímu rozhodnutí. Soudu prvního stupně lze v této souvislosti sice vytknout, že v odůvodnění rozsudku ve smyslu § 125 odst. 1 tr.řádu výslovně nepojednal, proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů, nicméně nejde o vadu podstatnou, tedy takovou, která by sama o sobě či ve spojení s vadami dalšími opodstatňovala zrušení rozsudku z procesních důvodů ve smyslu § 258 odst. 1 písm. a) či c) tr.řádu, neboť důvody tohoto postupu jsou zcela zřejmé a odvolací soud tento dílčí nedostatek rozsudku může v jeho intencích napravit, tím spíše, že i vůči němu byl v odvolacím řízení nárok strany obhajoby na doplnění dokazování zadáním revizního znaleckého posudku k výši škody, resp. k otázce předražení zakázek požadován, k čemuž navíc strana obhajoby předložila z podnětu vlastního zadání vypracovaný posudek společností Equity Solutions Appraisals s.r.o., jímž byl ve veřejném zasedání proveden důkaz. Odvolací soud se ani po tomto doplnění dokazování návrhu na doplnění dokazování neotevřel, neboť na základě komplexního přezkoumání stávající důkazní situace dospěl k závěru, že další dokazování ke sporné otázce existence, resp. rozsahu předražení je nadbytečné. Důvody k tomuto racionálně založenému přesvědčení budou, jak řečeno, ještě pojednány níže.

K odvolací námitce *nezákonného soudce*, podané ze strany obhajoby, městský soud jen ve stručnosti uvádí, že k nezákonné změně v osobě soudce nemohlo dojít již jen proto, že daný případ byl přidělen podle předem stanoveného rozvrhu práce u městského soudu odvolacímu senátu 5 To, v němž standardně zasedají tři kmenoví soudci – Cihlář, Kareš a Straková –, kteří v dané věci v předchozím i nyníjším odvolacím řízení s právem rovného hlasu také rozhodovali. Kterému ze tří kmenových členů případ připadne k tzv. referování, je určováno vnitřními mechanismy rozdělování nápadu v rámci daného senátu, jímž se jednotliví členové senátu v referování trestních věcí v zásadě pravidelně střídají. V rámci tohoto mechanismu vnitřního rozdělování věc připadla od počátku k referování soudci, resp. předsedovi senátu Karešovi. Pokud bylo pod soudními obsílkami v prvním odvolacím řízení uvedeno jméno předsedy senátu Cihláře, bylo tomu tak proto, že byl v té době pověřen vedením soudu řízením práce oddělení 5To a takto bylo právě jeho jméno uváděno při administrování pod všemi soudními obsílkami, byť i šlo o věci tzv. referované některým jiným členem odvolacího senátu.

K procesním námitkám strany obhajoby, v podstatě *vytýkající obvodnímu soudu jeho překotnou změnu náhledu na věc z důvodu nemístné ingerence odvolacího soudu* do oblasti činnosti soudu nalézacího (jak se projevila v zrušovacím usnesení městského soudu ze dne 30.9.2014), odvolací soud uvádí: Je právem, ostatně v zásadě i nepsanou povinností odvolacího soudu, aby – pokud napadený rozsudek ze zákonem uvedených důvodů ve smyslu

§ 258 odst. 1 písm. b), d) tr.řádu zrušuje – zdůvodnil své zrušovací rozhodnutí nejen obecnými floskulami či odkazem na formulace zákona. Je tak na místě, aby odvolací soud ve svém kasačním rozhodnutí jasně a srozumitelně, tedy i dostatečně konkrétně uvedl na jedné straně jaké dílčí závěry či úvahy zrušovaného rozhodnutí se jeví za daného stavu věci přijatelnými, na druhé straně jaké nedostatky v práci nalézacího soudu shledal. Pokud je rozsudek odvolacím soudem zrušen ve smyslu zákona pro nejasnost nebo neúplnost jeho skutkových zjištění, resp. proto, že se soud nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí, a navíc i proto, že došlo i k nesprávné aplikaci ustanovení trestního zákona, pak by měl odvolací soud soudu prvního stupně, stranám procesu, koneckonců i každému, kdo má případně o projednávání případu zájem, dát zároveň jasně a zřetelně na vědomí, v čem konkrétně nedostatky rozhodnutí či postupů k němu vedoucích spatřuje, např. v kterých směrech hodnotící úvahy plynoucí z rozsudku postrádají jasnou logiku či v kterých směrech zůstaly nedotaženy, které z důkazů vyplývající skutečnosti při svém hodnocení prvostupňový soud zřejmě pominul, nedůvodně bagatelizoval či je nenahlížel v nabízejících se souvislostech, se kterými argumenty té strany, jež v nalézacím procesu neuspěla, se dostatečně nevypořádal, apod. Také k hmotně-právní stránce věci odvolacímu soudu zajisté přísluší – tím spíše, že právní stránka věci je jeho doménou – v kasačním rozhodnutí uvést, v čem prvostupňový soud zřejmě nepostihl plný rozsah či smysl trestněprávních norem, v jejichž světle třeba skutkový děj posuzovat. Pokud ve smyslu § 258 odst. 1 písm. b) tr.řádu odvolací soud rozsudek zrušuje kromě jiného proto, že se nalézací soud v rozsudku nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí, pak odvolací soud logicky poukáže na ty okolnosti, souvislosti či faktory daného případu, které tím má na mysli. Městský soud tedy nepřijal námitky odvolatele vyznívající v tom smyslu, že v odůvodnění kasačního usnesení překročil zákonné hranice své kompetence. Lze přitom zároveň poukázat i na to, že tyto námitky strany obhajoby v rámci odvolacího řízení vyústily v požadavek na odnětí věci celému městskému soudu a delegování věci na soud jiný: tento návrh byl usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 7.9.2015 jako neopodstatněný zamítnut.

Pokud pak je stranou obhajoby na vrub soudu prvního stupně naznačováno, že porušil integritu vlastního rozhodování, jestliže nedlouho po sobě vydal dvě protikladná rozhodnutí, městský soud tuto výtku ve smyslu snížení procesní či hodnotící kvality práce soudu prvního stupně nepřijímá. Městský soud neshledává důvody k mínění, že snad obvodní soud, projednávající věc v tříčlenném senátu, není nadán schopností rozhodovat (ať již jednohlasně či většinově) v souladu s nejlepším vědomím a svědomím všech členů senátu tak, jak mu zákon i povaha věci přikazuje, samozřejmě s vědomím zákonné povinnosti respektovat právní názory odvolacího soudu a podněty k doplnění, jež odvolací soud nařídil (§ 264 odst. 1 tr.řádu). Nalézací soud výtky a podněty zrušovacího usnesení zajisté pečlivě vážil, jak je jeho povinností. Byl si jistě vědom toho, že i po kasaci zprošťujícího rozsudku může rozhodnout zprošťujícím rozsudkem podruhé, například pokud při zpřesnění, doplnění či změně skutkových závěrů oproti předchozímu stavu na základě po kasaci nově provedených či opakovaných důkazů, či pokud při rozvedení či zpřesnění svých hodnotících úvah a své odůvodňující argumentace (a to v náležitě konkrétní reakci na výtky a podněty kasačního rozhodnutí) je zproštění obžalovaných či některého z nich správné a argumentačně udržitelné. Odvolací soud nemá důvody k mínění, že nalézací soud naznačené aspekty své kompetence v rozhodování neměl na zřeteli, že snad z jeho strany došlo v důsledku procesní laxnosti k rezignaci na vlastní nezastupitelnou soudcovskou roli.

K námitce *nesouladnosti ústního odůvodnění rozsudku s jeho písemnou podobou* v rámci jeho vyhlášení, když při písemném vyhotovení byly pominuty některé ústně vyslovené důrazy, odvolací soud uvádí, že nelze rozumně postulovat doslovnou totožnost

ústního a písemného odůvodnění. Rozumí se, že zejména v případech složitějších a mezi stranami ve skutkové i právní rovině kontroverzních, zůstává v rámci ústního vyhlášení leccos nedořečeno. Ústní odůvodnění nemusí vždy výslovně postihovat vše; leckdy se v reakci např. na nedlouho předtím přednesené závěrečné řeči věnuje výrazněji některým zvláště akcentovaným kontroverzním momentům na úkor jiných faktorů opodstatňujících rozhodnutí, takže ve zpravidla obšírnějším písemném odůvodnění pak může dojít k relativnímu potlačení některých důrazů přítomných v mluvené řeči, písemně mohou být rozvedeny faktory ústně jen naznačené či nezmíněné, apod. Pokud nedošlo v písemném vyhotovení k podstatnému, zásadnímu odchýlení se od důvodů a argumentů přednesených ústně či dokonce k jejich popření, případně k diametrální změně smyslu na konci hlavního líčení předsedou senátu vyslovené argumentace, nejsou námitky proti postupu soudu v hlavním líčení relevantní a podstatné. Odchytky mezi ústním a písemným odůvodněním rozsudku, které by měnily smysl či důvody napadeného rozsudku, odvolací soud nezjistil, námitky v tomto směru nepřijal.

Pokud jde o rozsudek samotný, zejména o jeho **skutková zjištění**, pak odvolací soud neshledal žádné důvody k pochybnostem o jejich správnosti. Skutkové závěry o pachatelství obžalovaných jsou podstatně správné, jasné a úplné, jsou založeny na v hlavním líčení provedených důkazech a na jejich logickém, korektním hodnocení tzv. volnou soudcovskou úvahou ve smyslu § 2 odst. 6 tr.řádu, takže odvolací soud nemá žádný důvod ke zrušení rozsudku ve smyslu § 258 odst. 1 písm. b), či c) tr.řádu. Soud prvního stupně v odůvodnění napadeného rozsudku, které odpovídá zákonnému vodítku § 125 odst. 1 tr.řádu, vyložil, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při jejich hodnocení, vypořádal se též s obhajobou, takže odvolací soud především odkazuje na toto odůvodnění napadeného rozsudku. Současně odvolací soud co do obsahu svých úvah odkazuje – ve skutkové i v právní rovině – na písemné odůvodnění svého kasačního rozhodnutí z 30.9.2014, které mají všechny strany procesu k dispozici a které ani po doplnění dokazování v hlavním líčení i veřejném zasedání v zásadě nepozbylo platnosti. K odvolacím námitkám pak odvolací soud v intencích napadeného rozsudku dodává.

Obžalované nevyvíňují jimi akcentované skutečnosti, že v rámci své pracovní činnosti v Dopravním podniku *byli ohledně ceny produktu postaveni prakticky před hotovou a nezměnitelnou věc* předchozím jednáním jiných orgánů, osob či jejich seskupením, že byli nuceni bez jakéhokoli dalšího ověřování či přezkumu přijmout již předtím jinde dojednané a odsouhlasené podmínky zhotovitele zakázek, firmy Haguess, a to včetně jeho podmínek cenových. Argumenty, že obžalovaní naprosto nebyli osobami, které by obsah inkriminovaných zakázek či smluvních ujednání mohly či měly jakkoliv připravovat či ovlivňovat, že jim z jejich pozic či funkcí nepříslušelo hodnotit, přehodnocovat či jakkoli napadat cenové či jiné požadavky firmy Haguess, které byly již dříve přijaty na pražském Magistrátu, případně i současně projednávány a odsouhlasovány ustanovenou Řídící radou projektu, správně nebyly přijaty obvodním soudem jako důvody pro zproštění. Odvolací soud se těmito otázkami osobní konkrétní odpovědnosti obžalovaných již podrobně ve skutkové i právní rovině zabýval zejména na stranách 9, 12 – 15 svého zrušovacího usnesení, na což pro stručnost poukazuje, k čemuž pak dodává a uzavírá. Lze jistě přijmout jako fakt, že podmínky hrubě a neopodstatněně zvýhodňující firmu Haguess v rámci projektu Opencard pro hlavní město Prahu byly založeny bez účasti obžalovaných již dříve na pražském Magistrátu. Již dříve, nejpozději v roce 2006 na pražském Magistrátu velkoryse založený a s firmou Haguess sjednaný projekt multifunkční „karty pražana“ v jeho realizaci zjevně skomíral, ze strany veřejnosti o jeho přijetí a zejména o pořízení karty pražana nebyl valný zájem, a za této situace – lze uznat – byl Dopravní podnik Magistrátem jako svým zřizovatelem zavázán k tomu, aby změnil svůj předtím řadu let fungující systém předplatných „papírových“

legitimací a časových známek a implementoval „kartu pražana“ ve funkci časové jízdenky městské hromadné dopravy, čímž by projekt firmy Haguess konečně dosáhl kýžené masovosti. Pokud obžalovaní argumentují tím, že zde byly tlaky na implementaci, že Dopravní podnik co do nutnosti přijetí karty jako časové jízdenky a co do přijetí Haguessu jako zhotovitele neměl na výběr, lze to přijmout; stejně jako nalézací soud to přijímá i soud odvolací.

Odvolací soud nepřijímá námitky obhajoby, že z mnoha osob, které s projektem Opencard přišly pracovně do styku, *byli bez zvláštního či dostatečného důvodu nelogicky a nespravedlivě vyčleněni pro účely trestního stíhání pouze dva obžalovaní* jako přísloveční obětí beránci, dost možno pod tlakem veřejné poptávky po označování a nalézání viníků v případech veřejných zakázek, jež byly medializovány a veřejnosti prezentovány jako případy zakázek korupčně předražených. Lze sice přijmout poukazy na to, že na přijetí a realizaci projektu Opencard, dodávaného vybraným monopolním zhotovitelem firmou Haguess, se tak či onak podílela řada různých subjektů, od vrcholných politiků a zastupitelů pražského Magistrátu, přes Řídící radu projektu až po široký okruh pracovníků Dopravního podniku v pozicích řadových referentů, administrativních pracovníků, techniků atd., přesto však v této souvislosti městský soud nepřijímá argumentace obhajoby o případné trestní odpovědnosti – pokud ji vůbec lze v „kauze Opencard“ u někoho z Dopravního podniku shledat – jakožto odpovědnosti rozptýlené k vymizení mezi dlouhou a na spodních patrech organizační hierarchie Dopravního podniku i velmi širokou řadou osob, které měly s projektem Opencard pracovně co do činění. K námitkám v tomto smyslu odvolací soud především poznamenává, že soudy jsou vázány tzv. obžalovací zásadou, podle níž nemohou odsuzovat a trestat osoby, na které obžaloba nebyla podána.

Pokud pak jde o „výběr“ právě obou obžalovaných z větší množiny jiných činitelů či pracovníků Dopravního podniku spolupůsobících při implementaci Opencard, pak jde s ohledem na povahu věci a její důkazní situaci o určení osob trestně odpovědných naprosto adekvátní jejich postavení manažerů či vedoucích pracovníků odpovědných za implementaci projektu Opencard pro Dopravní podnik, kteří byli zaúkolováni k přezkoumání a předjednání takových smluvních podmínek s firmou Haguess, které by Dopravní podnik nepoškozovaly, byli *de facto* svým zaměstnavatelem určení jako odpovědní garanti správnosti návrhů či konceptů sjednávaných obchodních smluv za uvedení Opencard jako časové jízdenky, resp. za prověření přijatelnosti podmínek firmy Haguess z hlediska zájmů Dopravního podniku jako protistrany, a to včetně, ne-li zejména, ceny produktu. Poukazy či náznaky strany obhajoby, že (případně) smluvní přijetí přemrštěných cen obou zakázek spadá nikoli na vrub obžalovaných, ale na vrub „vyšších míst“ (činitelů z Magistrátu či z tzv. Řídící rady, případně z vedení Dopravního podniku), nejsou na místě. Není důkazu o tom, že by obžalovaným bylo kýmkoli „shora“ nařízeno cenové požadavky Haguessu bez jakéhokoli ověřování jejich přiměřenosti mít za nezpochybnitelně dané, ostatně nic takového netvrdí ani obžalovaní. (Na okraj k tomu lze poznamenat, že i pokud by tomu bylo tak, že obžalovaní jednali při přípravě smluv s firmou Haguess co do určení cenových parametrů nesvědomitě, v rozporu s logikou přirozených zájmů investora na zakoupení produktu za nikoli hrubě předraženou cenu, v rozporu s postuláty zákonů /zejména zákoníku práce/ a vnitropodnikových norem Dopravního podniku v reakci na náznak, pokyn či nátlak svých nadřízených, nic by to neměnilo na existenci jejich trestněprávní viny. K této eventualitě strana obžaloby poukázala zcela relevantně na judikaturu Nejvyššího soudu, podle níž se odpovědný činitel či pracovník v zásadě nemůže zbavit své vlastní trestní odpovědnosti za nedodržení povinnosti jednat řádně – tedy v logice jednání řádného hospodáře podle nejlepšího svědomí a zároveň jednání „lege artis“ vyplývajícího podle povahy věci z externích i interních předpisů, resp. rozumných

a obezřelých postupů v zájmu odvracení škod – poukazy na to, že k opomenutí náležitých postupů a k přijetí či k doporučení hrubě předdražených cen zakázek byl tak či onak inspirován či veden či nucen jinými osobami, případně i v organizaci jemu nadřízených, případně i samým vedením organizace).

Obžalovaní jako v hierarchii Dopravního podniku nikoli nevýznamní činitelé, jako nikoli „řadoví“, ale jako vedoucí pracovníci s manažerskými funkcemi a platy, byli na základě konkrétního pověření ze strany vedení podniku od svého přijetí do vedoucích funkcí v podniku osobami adresně odpovědnými za vypracování podkladů pro vedení podniku k uzavření pro Dopravní podnik v rámci daných možností dobré, slušné, rozumně přijatelné smlouvy s firmou Haguess, se stanovením adekvátní ceny za poskytnutý produkt. Výsledek právě jejich pracovní činnosti měl vyústit v kvalifikované zhodnocení smluvních návrhů či požadavků zhotovitele, zejména – při omezeních v některých jiných směrech – v parametrech cenových. K správnému výkonu své činnosti měli slušné podmínky i předpoklady, měli o co se opřít: o svou inteligenci a vysokoškolské vzdělání; o léta své předchozí pracovní praxe; o jistě i jim vlastní všeobecné vědomí o všeobecném zájmu na uzavírání obchodních smluv ve slušné vyváženosti, tak aby nedošlo k neospravedlnitelným škodám na jedné straně a bezdůvodně přemrštěnému obohacení na straně druhé; o psaná i nepsaná vnitropodniková pravidla upravující zásady a postupy mající zabránit škodám na straně firmy, v jejíž prospěch byli zavázáni pracovat; o kapacity vlastních odborných pracovníků či referentů, jež mohli úkolovat, případně i o jiné specializované organizační jednotky Dopravního podniku jako na zdejší poměry obrovské firmy, na něž se s případnými dotazy mohli obracet. Jestliže právě oni dva, z titulu jejich funkcí a jejich úkolu prověřit protistranou navrhované podmínky a garantovat rozumnou přijatelnost připravovaných smluv, včetně správnosti či přiměřenosti cenových ujednání, byli postaveni před soud jako osoby trestně odpovědné za vzniklý škodný následek v podobě hrubě přemrštěného cenového nastavení smluv, pak je to logický, adekvátní závěr a odvolací soud proti tomu nemá výhrady.

V této souvislosti odvolací soud nepřijal námitku obžalovaného P., že za uzavření přinejmenším v pořadí první z obou smluv nemůže být pohnán k trestní odpovědnosti již jen proto, že příprava či posuzování smluvních podmínek v té době ještě nespadala do jeho kompetence či pracovní náplně. Z důkazů je zřejmé, že ve funkci ředitele úseku služeb jako osoba odpovědná za výsledky zadávacích řízení byl již řadu měsíců před uzavřením první z obou smluv, což je ostatně v souladu i se sdělením řady svědků o tom, že právě oba obžalovaní byli jako vedoucí pracovníci (manažeři) za korektní implementaci „Opencard“ jako časové jízdenky pro Dopravní podnik odpovědní. To bylo ostatně v dané době i všeobecně známo, jak vyplynulo z výpovědi nejednoho zaměstnance Dopravního podniku v roli svědka.

Poukazy obžalovaného S. na to, že při přijímání do Dopravního podniku nebyl řádně a úplně seznámen s pracovním řádem a dalšími interními předpisy zaměstnavatele, tedy nemůže být za jejich případné nedodržení činěn odpovědným, odvolací soud taktéž nepřijal. Není žádného důvodu k mínění, že snad právě v případě obžalovaného S. bylo v rámci činnosti vysoce formalizované funkční struktury firmy o mnoha tisících zaměstnanců při proceduře přijímání nového pracovníka do jejich řad pomínuto přiměřené poučení o interních předpisech Dopravního podniku, nutnosti seznámit se s nimi a jednat v souladu s nimi. Námitka „neseznámení s interními předpisy“ pak je zvláště nepřijatelná u vysokoškolsky vzdělaného a zajisté z předchozí mnohaleté pracovní činnosti i zkušeného pracovníka přijímaného na poměrně vysokou vedoucí funkci, do jejíž náplně z povahy věci náleží orientovanost v předpisech významných pro výkon jeho funkce. Jinak řečeno, uplatnění této

námítky „nedostatku řádného seznámení s předpisy“ je až nedůstojné, pokud se jím hájí vysoce kvalifikovaná, vysokoškolsky vzdělaná osoba přijatá na vedoucí, manažerskou pozici. K této odvolací námitce lze na okraj či pro názornost poukázat též na ustanovení § 19 trestního zákoníku, podle něhož: *(1) Kdo při spáchání trestného činu neví, že jeho čin je protiprávní, nejedná zaviněně, nemohl-li se omylu vyvarovat. (2) Omylu bylo možno se vyvarovat, pokud povinnost seznámit se s příslušnou právní úpravou vyplývala pro pachatele ze zákona nebo jiného právního předpisu, úředního rozhodnutí nebo smlouvy, z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce, anebo mohl-li pachatel protiprávnost činu rozpoznat bez zřejmých obtíží.* Je sice faktem, že ve starém trestním zákoně účinném do 31.12.2009, podle něhož byl případ posuzován, ustanovení o právním omylu nebylo zakotveno tak jako v novém trestním zákoníku, problematika tohoto druhu se nicméně řešila ve smyslu nauky trestního práva a výkladové judikatury k ustanovení § 4 tr.zák. o úmyslném zavinění, které pojímaly otázky spojené se zaviněním či jeho nedostatkem právě tak, jak je to nyní výslovně, šířeji pojednáno v novém trestním kodexu, účinném od 1.1.2010.

S námitkou strany obhajoby, že obžalovaní nemohli být odsouzeni za škodu způsobenou Dopravnímu podniku již jen proto, že *škoda Dopravnímu podniku nevznikla, neboť Dopravní podnik cenu neplatil ze svých zdrojů* ale ze zdrojů Magistrátu, se odvolací soud taktéž neztotožnil. K této opakované námitce se ostatně vyslovil již na straně třinácté svého zrušovacího usnesení z 30.9.2014, když poukázal na fakt, že Dopravní podnik jako podnik *sui generis*, založený především k zajišťování pražské veřejné dopravy, tedy k provozování služeb z ryze komerčních hledisek do značné míry prodělečných, čerpá své finanční zdroje z mnohamiliardového rozpočtu hlavního města, tedy je do značné míry takřkajíc navázán na rozpočet Magistrátu, jehož zdrojem pak jsou zas především daně a jiné obdobné platby od pražských občanů, obchodních firem a jiných subjektů. Dopravní podnik – byť i ve svém mnohočetném existenčním a finančním napojení na pražský Magistrát – byl nominální stranou smluv s Haguessem, z jeho účtů byly přemrštěné ceny vypláceny, tedy zcela správně a logicky ve věci figuruje jako poškozená strana. Intenci, že takřkajíc v druhém gardu škoda – způsobená markantním, hrubě nekorektním přeplacením zakázek na konto zhotovitele v podobě firmy Haguess – dopadla na pražský Magistrát, resp. na jeho veřejné zdroje, lze uznat relevanci pouze v tom, že o to je míra společenské škodlivosti a veřejného zájmu na odsouzení osob významně spoluodpovědných za předražení zakázek pro firmu Haguess ještě intenzivnější, než pokud by k tomu došlo mezi ryze privátními komerčními firmami, žijícími jen ze svých hospodářských zisků.

Z řady alternativních či eventuálních důvodů tvrzené nesprávnosti odsuzujícího rozsudku strana obhajoby v posledku zvláště akcentovala neexistenci předražení zakázek v té míře, jak to bylo určeno *znaleckým posudkem České znalecké*. Otázce míry předražení odvolací soud věnoval pozornost, koneckonců i z podnětu písemného posudku datovaného dnem 10.11.2015, který byl odvolacímu soudu předložen obhajobou při veřejném zasedání. Vzdor existenci posudku předloženému obhajobou, který se k některým dílčím momentům znaleckého posudku České znalecké ohledně míry škody vyjadřuje kriticky, odvolací soud konstatoval, že znalecký posudek České znalecké se nejví ani sám o sobě, tím spíše ne v kontextu řady dalších důkazů nejasným či neúplným, tak aby zde byly opodstatněné pochybnosti o jeho správnosti, jež by vyžadovaly zvláštní postupy ve smyslu § 109 tr.řádu, tedy přibrání jiného znalce, resp. jiného znaleckého ústavu k určení míry předražení inkriminovaných zakázek ve prospěch firmy Haguess na úkor Dopravního podniku. Ze stejného důvodu se odvolací soud neotevřel ani návrhu zmocněnce na doplnění dokazování konfrontací zpracovatelů obou uvedených posudků před odvolacím soudem. Kontroverzní otázkou výše škody se z podnětu v pořadí prvního rozsudku a střetu stran ohledně zproštění

městský soud zabýval již při předchozím přezkumu věci a nemá žádného důvodu přehodnocovat svůj postoj. Ten vysvětlil na straně desáté svého kasačního usnesení, v němž k tomu kromě jiného uvedl, že souladné znalecké posudky (České znalecké, a.s., a Risk Analysis Consultants, s.r.o.) nezavdávají žádný důvod k mínění o jejich nesprávnosti, tím spíše, že jejich argumentace a závěry jsou přímo i nepřímo podporovány řadou dalších důkazů a prokazovaných okolností. Z nich lze uvést například: rozsáhlý audit společnosti Nexia AP a.s.; rozsáhlý listinný přílohový materiál, v němž jsou podklady k cenovým i dalším srovnáním s obdobnými projekty v daném čase a místě; údaje řady svědků o zjevné nestandardnosti jednak způsobu zadávání zakázek firmě Haguess pro Hlavní město Prahu i její Dopravní podnik, jednak jejich věcného a finančního obsahu; významný průnik obou z podnětu vyšetřujícího orgánu nezávisle na sobě vypracovaných ústavních posudků, spočívající v enumeraci flagrantních, neopodstatněných zvýhodnění firmy Haguess v jejích smluvních vztazích s pražským Magistrátem i následně s Dopravním podnikem, a to v nejednom ohledu; některé pasáže výpovědí obžalovaných i dalších pracovníků Dopravního podniku o rozšířeném povědomí, že exkluzivní obchodní vztahy s firmou Haguess, založené pražským Magistrátem, jsou podivné a že požadované ceny za zhotovení zakázek jsou ve srovnání s obvyklými cenami za obdobné služby nápadně vysoké a pro odběratele/zadavatele zřejmě nevýhodně nastavené. Nepřímo avšak velmi významně pak o *přínejmenším* třicetiprocentním předražení inkriminovaných zakázek oproti slušné, oboustranně vyvážené či výhodné prodejní ceně hovoří fakt následného *několikanásobného* snížení cen podstatných parametrů v podobě jednotlivých licencí dodatkem k inkriminované smlouvě poté, kdy došlo k podání trestního oznámení a k medializaci věci z podnětu osob, které nemínily mlčet před zjevným drancováním či „tunelováním“ finančních zdrojů hlavního města Prahy, potažmo jeho Dopravního podniku, prostřednictvím podezřelým způsobem založených a zejména pak zjevně předražených zakázek za veřejné služby. Dalším významným podkladem, v jehož světle lze důvěřovat znaleckému posouzení České znalecké, je výsledek soudního procesu proti obviněným činitelům pražského magistrátu, který skončil pravomocným odsouzením obžalovaných Ing. I. S. a Ing. J. Ch. Dokazování a jeho výsledek v podobě rozsudků městského i vrchního soudu včetně jejich podrobných odůvodnění – tyto rozsudky jsou obsahem spisového materiálu a byl jimi proveden důkaz – sice nepřímo, nicméně velmi silně a jasně podporují závěry o vskutku masivním předražení veřejných zakázek pro Prahu a tedy i pro její Dopravní podnik, které byly realizovány firmou Haguess v rámci projektu Opencard. Rozsudky ve věci zaměstnanců pražského Magistrátu svým obsahem pak zároveň mají povahu řešení předběžné otázky založení či vzniku pro Dopravní podnik v nejednom ohledu (nejen v ohledu cenovém, ale v tom především) hrubě nevýhodně nastavených zakázek, zároveň naprosto nepřiměřeně výhodných pro zhotovitele, firmu Haguess. Pokud jde o odvolací námitku nesprávnosti či snad dokonce účelové neobjektivnosti znaleckých posudků České znalecké a Risk Analysis, pak lze konkrétně poukázat ještě i na argumentaci vrchního soudu v jeho rozsudku na straně 21 (č.l. 4321 spisu obvodního soudu), kde vrchní soud konstatuje a konkrétně argumentuje svůj závěr o zřejmé věcné správnosti znaleckých posudků jak České znalecké, tak i Risk Analysis Consultants, tedy obou znaleckých ústavů, které byly ve věci přibrány orgány činnými v trestním řízení. Vrchní soud ve svém rozhodnutí explicitně uvedl, že o správnosti posudku České znalecké ohledně míry cenového nadhodnocení obdobných zakázek pro firmu Haguess není důvodu pochybovat. Vrchním soudem konstatovaná správnost a objektivnost posudku téhož znaleckého ústavu v jiné, ovšem velmi obdobné resp. „příbuzné“ trestní věci samozřejmě není důvodem z nejpodstatnějších, pro které odvolací soud neshledává důvod závěrům namítaného znaleckého posudku ohledně míry a konkrétního minimálního cenového navýšení nevěřit, koneckonců však i tato skutečnost souzní s důvodností přijetí znaleckých zjištění o míře předražení zakázek, jak jsou vyjádřeny ve výroku napadeného rozsudku.

Na tom nic nemění ani kritické posouzení znaleckého posudku České znalecké posudkem č. 204-1883/2015 společností Equity Solutions Appraisals s.r.o., který poukazuje na nesrovnalosti ve dvou z osmi uváděných položek relativně nevýznamných finančních objemů, a dále vytýká započítání DPH do ceny zakázek. K tomu odvolací soud uvádí, že určení hodnot inkriminovaných věcí či služeb včetně DPH, pokud jde o rozsah škod, je v trestním řízení zcela standardním postupem. I pokud by po dokonání trestného činu se škodným následkem (účinkem) mělo dojít k případným daňovým vratkám, jak namítala obhajoba (a tedy k přesunutí daňové zátěže na další subjekt v obchodním řetězci), nesnižuje se tím rozsah škod. Mohlo by jít nanejvýš o snížení škody *ex post*, jež by mohlo být relevantní pro rozhodování v adhezním řízení o náhradě škody, v daném případě to však nemá význam, jak je zřejmé i z obsahu rozhodnutí o náhradě škody učiněné odvolacím soudem. Při dané míře mnohamilionového předražení zakázek, na kterém se svým jednáním ve funkcích odpovědných činitelů či manažerů implementace inkriminovaného projektu Opencard pro Dopravní podnik oba obžalovaní významně spolupodíleli, nemohou mít kritické výhrady posudku zadaného obhajobou – i kdyby se jim odvolací soud otevřel, což neučinil – podstatnou roli ani při stanovení právní kvalifikace činu, ani při stanovení míry viny a/nebo trestů, ani při stanovení míry odškodnění v adhezním řízení. Při obecném povědomí o určitém rozptylu odborných názorů mezi experty v případech věcně složitějších kauz, lze si jistě reálně představit, že – k příslušnému zadání plynoucího ze zájmu z té či oné strany – mohli by různí experti proti konečnému vyčíslení České znalecké dodat různé a rozmanité kritické výhrady, v jejichž smyslu by se předražení dle posudku České znalecké mohlo jevit *bud' to nadhodnocené nebo podhodnocené*, koneckonců i při tomto povědomí, především však z výše uvedených důvodů, odvolací soud znalecký posudek České znalecké přijímá jako posudek, o jehož podstatné správnosti není důvodu pochybovat, neboť míru zjevného předražení inkriminovaných zakázek stanovuje podloženě, střízlivě, s udáním věrohodných důvodů, aniž by se jevílo, že inkriminovaná předražení veřejných zakázek chybnými či dokonce účelově nesprávnými postupy navyšuje.

Odvolací soud tak po seznámení se s obsahem všech důkazů uzavírá, že skutková zjištění o vině obžalovaných soud prvního stupně vyvodil korektními hodnotícími úvahami z provedených důkazů poté, co věc nazrála k rozhodnutí, aniž by se při hodnocení důkazů zpronevěřil zásadě důkazního práva *in dubio pro reo*, podle které při pochybnostech – ve smyslu zákona ovšem pochybnostech rozumně přijatelných, nikoli jen ryze hypotetických a efemérních, nesouladných s evidencí soudcovské i lidské zkušenosti a praktického, zdravého rozumu – nutno upřednostnit skutkovou alternativu příznivější straně obhajoby. Proto byly skutkové závěry uznány městským soudem za podstatně správné a úplné.

Pokud jde o **trestněprávní kvalifikaci** jednání každého z obžalovaných jako trestného činu porušování povinností při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, 3 trestního zákona č. 140/1961 Sb., ta je správná. Co do jejího odůvodnění lze odkázat na příslušnou pasáž odůvodnění napadeného rozsudku (nejen na stručný shrnující odstavec na straně dvacáté třetí napadeného rozsudku, ale na předchozí odstavce od strany devatenácté, kde se právní otázky v jejich návaznosti na skutková zjištění probírají). Zároveň lze odkázat i na příslušné pasáže kasačního usnesení zdejšího soudu, které se právními otázkami věci dosti podrobně zabývalo, k odůvodnění právní kvalifikace daného jednání možno shrnout či doplnit:

Trestného činu porušování povinností při správě cizího majetku podle § 255 odst. 1, 3 tr.zák. se dopustí ten, *kdo jinému způsobí škodu velkého rozsahu tím, že poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek*. Podle

§ 89 odst. 2 tr.zák. *jednáním se rozumí i opomenutí takového konání, k němuž byl pachatel podle okolností a svých poměrů povinen*. Kategorii škody velkého rozsahu tvoří dle § 89 odst. 11 tr.zák. *škoda dosahující částky nejméně 5 000 000 Kč*, bez stanovení horní hranice, neboť nad touto škodnou kategorií již žádná vyšší není.

K naplnění tzv. *objektivní stránky*, jež odvolatelé odmítají, lze zopakovat, že tato je tvořena určitým konkrétním jednáním pachatelů, určitým (škodným) následkem a příčinnou souvislostí, která dané jednání s daným následkem spojuje. Otázkou, která je zcela zřejmě zvláště podstatným předmětem sporu mezi skutkově-právními závěry rozsudku a názory strany obžaloby je otázka *existence příčinné souvislosti (tzv. kauzálního nexu)* mezi inkriminovaným jednáním obžalovaných (nekonáním povinnosti péče řádného hospodáře o majetek Dopravního podniku, resp. hlavního města Prahy obžalovanými tak, jak měla být vykonávána) a inkriminovaným *následkem* (vznikem škody ve výši více než dvaceti milionů korun více než třicetiprocentním předražením zakázky na úkor majetku Dopravního podniku hl.m.Prahy, potažmo Magistrátu hl.m.Prahy, potažmo pražské veřejnosti). Ve složitém, komplikovaném světě lidské reality, zvláště nejde-li o případy triviálně jednoduché, vyčerpávající se v jediném okamžiku jediným aktem jednání jediného člověka, lze zajisté konstruovat dlouhé řady dílčích příčin či koincidencí, dlouhé zřetězení volných aktů různých osob, jejichž konečným výsledkem je posuzovaný škodný následek. Tak tomu bylo nepochybně i v daném případě pro Dopravní podnik hl.m. Prahy nevýhodně nastavených zakázek, což vyústilo ve vznik inkriminovaných škod. V řadě různých skutečností to však bylo právě jednání obou odpovědných manažerů Dopravního podniku, které bylo faktorem zvláště významným, které opodstatnilo bezvýhradné přijetí cenového požadavku firmy Haguess Dopravním podnikem, a to na základě spolehnutí se jeho statutárního orgánu na výsledek činnosti obžalovaných jakožto vedoucích příslušných kompetentních organizačních jednotek zadavatele, kteří byli zároveň pověřeni vedením činností směřujících ke korektní implementaci inkriminovaných zakázek/produktů dodávaných určeným zhotovitelem, firmou Haguess. Právě na základě výsledku jejich činnosti, jejich bezvýhradného doporučení k přijetí podmínek stanovených zhotovitelem (aniž by zadali či nechali zadat patřičné srovnávací analýzy nestrannými a seriózními subjekty), na základě jejich čelného působení v hodnotitelské komisi ve prospěch přijetí pro Dopravní podnik, resp. Prahu nevýhodných podmínek včetně flagrantně nepřiměřené ceny, statutární orgán Dopravního podniku hrubě nevýhodnou smlouvu s firmou Haguess uzavřel a následně byla hrubě neadekvátní cena ke škodě Dopravního podniku, resp. majetku hlavního města Prahy uhrazena. Při náležitém uplatnění zásady umělé izolace jevů a gradace příčinné souvislosti, která je instrumentem trestního práva při posuzování příčiny určitého následku, je zřejmé, že jednání obžalovaných – ve smyslu definice § 89 odst. 2 tr.zák. jak jejich nenáležité konání, tak i opomenutí takového konání, k němuž byli podle okolností, podle svého postavení při řešení pracovního úkolu a podle svých poměrů povinni – bylo zvláště významnou příčinou toho, že daný škodný následek nastal právě tak, jak nastal.

K tzv. *subjektivní stránce* – otázce zavinění – lze v případě obou obžalovaných konstatovat, že přímý úmysl ani u jednoho z nich nebyl prokázán, tedy nutno mít za to, že trestný čin spáchali v tzv. nepřímém či eventuálním úmyslu dle § 4 písm. b) tr.zák., podle něhož *trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn*. Chráněným zájmem je v daném případě ochrana majetkových práv, v užším a konkrétnějším smyslu pak ochrana majetku Dopravního podniku, financovaného v nejvyšší míře „dotacemi“ z veřejných zdrojů hlavního města Prahy, před ze zřejmých důvodů trvale hrozícím nebezpečím přemrštěného předražení tzv. veřejných zakázek ve prospěch flagrantně

neadekvátního obohacení se komerčních firem, případně i jiných subjektů či hybatelů skrytých v pozadí, na úkor veřejných finančních zdrojů. Obžalovaní si jako vysoce kvalifikovaní manažeři nejen museli být nutně vědomi právě naznačeného obecného nebezpečí hrozícího takřikajíc z definice vždy veřejným zdrojům, z nichž byl jejich podnik do nejvyšší míry živ, ale i konkrétně zvýšeného nebezpečí v daném případě tím, že šlo o zhotovitele, který neprošel sítí soutěže více nabídek vzájemně si konkurujících, zvláště i v cenových parametrech. Jestliže adekvátnost cenových požadavků zhotovitele v řádu desítek milionů korun náležitým způsobem, resp. nijak neprověřovali, nikoho dalšího nepověřili jejich vskutku důkladnou, kritickou analýzou včetně porovnání s cenovými podmínkami jiných konkurujících firem s obdobným zaměřením na zdejší trh, nevybavili své nadřízené zevrubnými expertizami k případnému dojednání pro veřejné zdroje příznivějších cenových parametrů, pak nelze učinit jiný závěr, než že byli srozuměni, smířeni i s případným hrubě neadekvátním předražením mnohamilionových zakázek, ke kterému také došlo. Při daných objemech zakázek obžalovaní odpovídají za vyšší, kvalifikovaný následek v podobě škody velkého rozsahu ve formě nepřímého úmyslu, byť by za těžší následek dle § 6 písm. a) tr.zák. postačilo i zavinění nedbalostní.

K víceméně okrajové, spíše formálně-právní či akademické otázce povahy pachatelství každého z obou obžalovaných odvolací soud uvádí, že v obžalovaných jde o spolupachatele ve smyslu § 9 odst. 2 tr.zák., podle něhož *byl-li trestný čin spáchán společným jednáním dvou nebo více osob, odpovídá každá z nich, jako by trestný čin spáchala sama (spolupachatelé)*. Podle nauky trestního práva k naplnění znaku spolupachatelství stačí, že více osob vědomě spolupůsobí za stejným cílem, přičemž společný úmysl nelze ztotožňovat s výslovnou dohodou spolupachatelů, která není vyžadována. S ohledem na okolnosti, na určitou provázanost inkriminovaného jednání obou zodpovědných manažerů Dopravního podniku, kteří se nepochybně pracovníčně znali a o svých rolích při implementaci Opencard věděli, a při implementaci měli ve vzájemné souhře pozitivně spolupůsobit v zájmu zamezení škod, resp. zamezení uzavření hrubě nevýhodných zakázek a příslušných smluvních ujednání – *de facto* však spolupůsobili ve směru opačném –, jde o spolupachatelství. Pro od spolupachatelství se odlišující tzv. souběžné pachatelství je naopak typická naprostá vzájemná nezávislost intencí a jednání pachatelů, které kromě víceméně náhodně shodného zaměření nic nespojuje. V takovém případě souběžného pachatelství se útočníci do posledního momentu dokonání i dokončení činu – což v takovýchto případech obvykle časově takřka splyvá vjedno, nejde o komplexnější jednání daného typu probíhající či trvající po delší čas s vzájemnými kontakty mezi pachateli – obvykle neznají, nemají o obdobných intencích a aktech jednání druhého pachatele žádné povědomí. Jak řečeno, toto rozlišení mezi spolupachatelstvím a souběžným pachatelstvím je víceméně teoretické povahy, podle vžitého úzu se kvalifikace spolupachatelství ani nepojednává ve výrocích rozsudku. Lze uznat, že výslovné dohody na společném postupu (k pasivnímu přijetí předražené ceny bez vypracování kvalifikovaných protínávrhů) mezi obžalovanými nebylo, resp. nebylo prokázáno, nicméně s přihlédnutím k okolnostem případu a pracovním vztahům obžalovaných zde minimálně o tzv. konkludentní spolupachatelství šlo.

Také právními úvahami k tzv. *materiální stránce*, resp. k otázkám zásady subsidiarity trestní represe (*ultima ratio*), se odvolací soud zabýval již ve svém předchozím zrušovacím usnesení z 30.9.2014. Tato otázka je v trestním zákoně pojednána v ustanovení § 3 odst. 2, 4 a dále v § 88 odst. 1, podle nichž: *Čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, není trestným činem, i když jinak vykazuje znaky trestného činu. Stupeň nebezpečnosti činu pro společnost je určován zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou*

pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou. K okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, se přihlídně jen tehdy, jestliže pro svou závažnost podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost.

Odvolací soud ani po doplnění dokazování před nalézacím soudem nemá důvodu cokoli měnit na právním závěru, že v daném případě není možno připustit, že jednání obžalovaných je z hlediska trestním zákonem chráněných zájmů jen nepatrně nebezpečné, že jeho kriminalizace je projevem přemrštěného právního formalismu, přehnaně přísného přecenění významu jednání obžalovaných jako podstatné příčiny škodného následku, nadsazením společenské nebezpečnosti či škodlivosti jejich jednání (§ 89 odst. 2 tr.zák.). Oba obžalovaní jsou vysokoškolsky vzdělanými muži v nejlepším věku, kteří v Dopravním podniku zastávali poměrně vysoké a slušně placené funkce. Ke kvalifikovanému a z hlediska zájmů odběratele výhodnému posouzení předložených podmínek zhotovitele firmy Haguess, resp. k přípravě nastavení slušných, mezi stranami rovnovážných podmínek implementace projektu Opencard, byli právě oni určeni jako odpovědní vedoucí pracovníci Dopravního podniku, pokud – jak by se mohlo jevit z toho, že do svých vedoucích funkcí byli přijati a ustaveni prakticky zároveň se zahájením implementace pro Dopravní podnik – právě „ohlídání správnosti“ implementace a jejího smluvního zakotvení nebylo jejich hlavním úkolem. Bylo jejich povinností v rámci zadaného úkolu pracovat na přijednávání zakázky s péčí řádných hospodářů ve prospěch Dopravního podniku, potažmo hlavního města Prahy a jeho veřejnosti, tak aby město Praha neutrpělo škodu, resp. aby vzniku takové škody usilovali zabránit. Této povinnosti se opomenutím kvalifikovaného zjištění „správné ceny“ (odpovídajícím poměrům na trhu obdobných služeb v daném čase a místě) zpronevěřili. Zajisté měli slušný vhled do problematiky svých oborů, koneckonců i řada zjevných „podivností“ danou zakázku provázejících by u každého soudného a inteligentního člověka musela vyvolat úvahu, že s cenami nasazenými jednostranně firmou Haguess dost možno nebude vše v pořádku. Existence posudku znalce Kroupy – který ani obžalovaní ani nikdo z jejich podřízených či jiných pracovníků Dopravního podniku nezadával, ale byl vypracován na objednávku zhotovitele, a který tvoří několik stránek pochvalných, víceméně obecných floskulí – nemůže obžalované vyvinít, nehledě k tomu, že z důkazů k okolnostem zadání a proplacení tohoto posudku, vypracovaného fakticky pro protistranu Dopravního podniku a v její prospěch, není jasné, zda obžalovaní se s posudkem před uzavřením inkriminovaných smluv vůbec seznámili, přičemž lze sotva určit, která z obou skutkových alternativ by pro ně ve vztahu k posudku znalce Kroupy byla méně nepříznivá.

Pokud se týká škody na straně investora, v jehož prospěch měli pachatelé s péčí řádného hospodáře jednat, z hlediska materiální stránky nejde jen o to, že cena zakázky byla nadsazena, ale o to, *v jak velké míře* – v relativním (percentuálním) i absolutním vyčíslení (v korunách) – k tomu došlo. Třeba zdůraznit, že nejde o předražení zakázky v rámci takřikajíc mírné odchylky od ceny v blízkosti ceny obvyklé (slušné, rozumně zdůvodnitelné, fundovaně obhajitelné apod.); nejde o rozdíly v řádu např. několika málo procent, kdy by se snad kriminalizace (byť by výsledná částka při velkém objemu zakázky šla do milionů) mohla jevit jako výraz trestně-právního formalismu, přemrštěné tendence k zasahování trestního práva do obchodních vztahů v rozporu se zásadou subsidiarity, ale jde o předražení flagrantní, nápadné, kdy podezření z předražení bylo dokonce i řadě osob z nitra DP dle jejich sdělení zjevné, jde o předražení jdoucí daleko za rozumnou toleranci nesenou míru běžného rozptylu cenových nastavení zakázek v daném čase a místě. Třeba znovu zdůraznit, že i kdyby snad obžalovaní jednali v přesvědčení, že zvolené vedení města Prahy, případně i se srozuměním nedávno předtím ustaveného vedení Dopravního podniku, z nějakých důvodů (sotva lze při vědomí o poznacích kriminologie pomyslet na jiný důvod než na korupční navýšení smluvní ceny o

protiprávní „províze“) za neopodstatněně vysokou cenu obchodovat chce, dokonce i kdyby se obžalovaným „shora“ dostalo „neformálního“ pokynu, že to mají nechat být a podmínky Haguessu včetně cenových jednoznačně doporučit k přijetí, k čemuž by se např. v zájmu udržení se ve svých slušně placených funkcích či za zvýšené prémiové pracovní ocenění nekonáním svých povinností či z pouhé služební servility propůjčili, pak by to nijak nesnižovalo jejich vinu, spíše naopak. V každém případě právě jejich působení v roli odpovědných činitelů, kteří bez patričního ověření a bez přijatelných důvodů dodali, resp. garantovali statutárním orgánům Dopravního podniku neobjektivní výstupy zadávacího řízení, na jejichž základě byly smluvní podmínky navržené Haguessem ze strany Dopravního podniku přijaty, je natolik významné v „řetězci příčin“ daného škodného následku, že za daného stavu věci vskutku není na místě je bagatelizovat dekriminalizací.

Při přezkoumávání hmotně-právních otázek daného případu odvolací soud zároveň konstatoval, že aplikace nového trestního zákoníku (zák. 40/2009 Sb.) na daný případ pro odvolatele není příznivější, proto nebyl důvod k tomu, aby byl ve smyslu § 16 tr.zák. (resp. § 2 TrZ) použit jiný zákon než účinný v době spáchání činu.

Pokud jde o **výrok o trestech**, odvolací soud se nedomnívá, že by v podmíněných trestech odnětí svobody šlo o tresty druhem neadekvátní, ostatně ani strana obžaloby jiný druh trestu nenavrhovala. S tím se lze ztotožnit jednak s ohledem na delší dobu, která od jednání uběhla, s ohledem na dosavadní dopady trestního řízení na obžalované, kteří proces neobstruovali, s ohledem na jinak dle všeho bezúhonné profily obžalovaných, zejména však na výše již zmíněné okolnosti založení a „tvorby“ předražených veřejných zakázek pro firmu Haguess spojených s projektem Opencard: postačí zde konstatovat, že obžalovaní zcela zřejmě nebyli iniciátory dle všeho korupčně navozeného předražení projektu. Bylo lze tedy přijmout jako pravdivou jejich obhajobu, že ke svému jednání nebyli přímo motivováni úplatkem (v obvyklém, užším smyslu tohoto pojmu). Dle všeho obžalovaní s ohledem na předchozí okolnosti nastavení projektu pro zhotovitele Haguess na pražském Magistrátu naznačili, že jde o cenu „vyhovující vyšším místům“ a neočekává se tak od nich, že cenu – třebaže je dost možno vysoce nadsazená – budou pečlivě prověřovat v zájmu jejího snížení pro odběratele. Právě v této zřejmé, ostatně i obžalovanými *implicite* přiznané ochotě akceptovat tušené přání „vyšších míst“ a neproblematizovat zhotovitelem požadovanou cenu projektu a tedy tím možno i vlastní postavení v manažerských funkcích, spočívá nejen trestněprávní vina ve smyslu zákona, ale zároveň i těžká vina morální, typická pro vinu pachatelů „s bílými límečky“ v příslovečné pozici „ochotných vykonavatelů“, kteří – s příslovečnou vnitřní výmluvou, že pokud by to nebyli oni, udělal by to někdo jiný a dopadlo by to stejně – usnadňuje páčání a zároveň i zastírání pachatelství větších zločinů.

Pokud jde o výměry podmíněných trestů odnětí svobody při spodku trestní sazby § 255 odst. 3 tr.zák. (sazby od dvou do osmi let), shledává je odvolací soud spíše mírnými, zejména s ohledem na velikost škod vzniklých na finančních zdrojích *de facto* hlavního města Prahy, rozhodně tedy není důvod k zmírnění trestů. Trest uložený obžalovanému Ing. P. [REDAKCE], který státní zástupce navrhl při zachování jeho podmíněnosti navýšit ve výměře i ve zkušební době, odvolací soud neshledává natolik nepřijatelně mírným, tedy za hranicemi přiměřeného ve smyslu zákonných vodítek trestání, aby bylo na místě jej ve smyslu § 258 odst. 1 písm. e) tr.řádu zrušovat a nahradit výměrami delšími.

K otázce podmíněných trestů v případech daného typu ukládaných pachatelům jinak nekriminálních profilů, odvolací soud na okraj konstatuje, že jde o tresty do značné míry symbolické, neboť recidiva je zde vysoce nepravděpodobná, a to nikoli z důvodu odrazujícího

účinku zkušební doby podmíněného odsouzení. Takto je zásadně na místě uvažovat vedle podmíněných trestů odnětí svobody zároveň i o takovém trestném postihu, který by byl pro pachatele aktuální újmou, jestliže újma na svobodě nenastala a s ohledem na profil obžalovaných s nejvyšší pravděpodobností nenastane. Zvláště jde-li o majetkovou trestnou činnost, u osob s dobrým majetkovým či výdělečným potenciálem se naskytá trest peněžitý či trest zákazu činnosti, případně kombinace obou. V případě obžalovaných trest zákazu činnosti nepřipadá v úvahu. Trest peněžitý by byl v zásadě na místě, tím spíše, jestliže pachatelé čin spáchali neadekvátním, nesvědomitým výkonem slušně placeného zaměstnání. Při ukládání peněžitého trestu je ovšem vždy třeba zároveň vést úvahu, zda není potenciálně v rozporu s oprávněným zájmem oběti trestného činu na odškodnění, neboť je judikováno, že zájem na náležitém a neprodleném peněžitém odškodnění oběti trestného činu by měl být před aplikací peněžitého trestu preferován, resp. zájem poškozené strany by neměl být uložením peněžitého trestu ohrožován. Tuto úvahu odvolací soud vedl při zvažování zpřísnění trestu obžalovanému Ing. P. z podnětu odvolání státního zástupce podaného v neprospěch obžalovaného do výroku o trestu a dospěl k závěru, že adekvátnější než zpřísnování podmíněného trestu u pachatele daného typu by bylo uložení citelného trestu peněžitého. Nicméně z důvodu uvedené preference odškodnění poškozeného, který se včas a řádně k trestnímu stíhání připojil, městský soud úvahu o naskýtajícím zpřísnění podmíněného trestu o vedlejší trest peněžitý zavrhl.

Pokud jde o **výrok o náhradě škody**, kterým byl poškozený Dopravní podnik v adhezním řízení odkázán se svým nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních, městský soud shledal odvolání poškozeného i státního zástupce proti tomuto výroku důvodným. Odvolatelé opodstatněně poukazují na explicitní ustanovení § 228 odst. 1 tr.řádu, podle něhož *„odsuzuje-li soud obžalovaného pro trestný čin, kterým způsobil jinému majetkovou škodu, uloží mu zpravidla v rozsudku, aby ji poškozenému nahradil, jestliže byl nárok včas uplatněn (§ 43 odst. 3); nebrání-li tomu zákonná překážka, soud uloží obžalovanému vždy povinnost k náhradě škody, jestliže je výše škody součástí popisu skutku uvedeného ve výroku rozsudku, jímž se obžalovaný uznává vinným, a škoda v této výši nebyla dosud uhrazena“*.

Ze zdůvodnění odkazujícího výroku v napadeném rozsudku se jeví, že obvodní soud – ačkoli výslovně uznal, že obžalovaní svým jednáním poškozenému Dopravnímu podniku škodu způsobili – dospěl k závěru, že nárok na náhradu škody poškozenému nelze přiznat. Tento svůj závěr obvodní soud opřel o rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ve věci v souvislosti s „případem Opencard“ obžalovaných zaměstnanců Magistrátu hl.m. Prahy ze 17.12.2014, sp.zn. 5 To 41/2014. Obvodní soud poukázal na výtku odvolacího vrchního soudu, že výrok o náhradě škody – provstupňovým soudem přiznané při využití moderačního práva – musel být zrušen proto, že návrh poškozeného nebyl uplatněn vůči konkrétní osobě, tedy vůči určitému obviněnému, ale „byl uplatněn zcela paušálně vůči všem obžalovaným dohromady“. V návaznosti na to obvodní soud uzavírá svou úvahu o nepřiznání nároku ani jen v jeho zčásti „ohledem na skutečnost, že jednání obžalovaných nebylo posuzováno jakožto spolupachatelství, míra jejich zavinění byla odlišná a nárok na náhradu škody nebyl ve smyslu citovaného rozsudku Vrchního soudu v Praze uplatněn vůči každému z obžalovaných samostatně“.

Odvolací soud se s tím neztotožnil. Především nelze přijmout, že by se snad poškozený Dopravní podnik, resp. jeho zmocněnec k trestnímu řízení proti obžalovaným včas a řádně s nárokem na náhradu škody nepřipojil. I kdyby snad – jak se jeví z protokolu o hlavním líčení ze dne 25.2.2014 – zmocněnec po přednesu obžaloby vznesený nárok ústně

specifikoval jen částkou a nespecifikoval jmény obou současně přítomných obžalovaných, a zároveň soud prvního stupně poškozenou stranu opomněl poučit k náležité precizaci návrhu ve smyslu § 2 odst. 15 tr.řádu, načež ústní podání zmocněnce po přednesu obžaloby interpretoval (jak je zaznamenáno v protokolu o hlavním líčení) jako nikoli dostatečně specifikované a tedy nikoli řádné, nemělo uniknout, že na č.l. 4059 je založeno písemné podání zmocněnce, doručené obvodnímu soudu již před zahájením hlavního líčení, v němž se explicitně podává, že poškozená společnost Dopravní podnik uplatňuje nárok na náhradu škody v trestním řízení jmenovitě proti T. P. a J. S. ve výši 20.196.680 Kč, a pro případ odsouzení jmenovaných „požaduje poškozený, aby soud uložil oběma obžalovaným uhradit výše uvedenou škodu společně a nerozdílně“. Nepřiznání nároku tedy nelze opřít o skutečnost, že návrh poškozeného nebyl podán řádně a včas.

Odkázání poškozeného na civilní řízení pak nemůže být odůvodněno ani tím, že inkriminované jednání obžalovaných nebylo posuzováno jako spolupachatelství (i kdyby tento právní názor byl správný, což není), či že míra jejich zavinění byla odlišná. V této souvislosti státní zástupce i poškozený jako odvolatelé opodstatněně namítají, že i pokud by tomu tak bylo, je na trestním soudu první instance tuto situaci zhodnotit ve světle příslušných hmotně-právních předpisů z oblasti občanského práva a v adhezním řízení podle příslušného zákona meritorně rozhodnout.

K důvodným odvolacím námitkám státního zástupce a poškozeného tedy městský soud odkazovací výrok o náhradě škody zrušil a ve smyslu § 259 odst. 1, odst. 3 tr.řádu, na podkladě nalézacím soudem správně zjištěného skutkového stavu, ve smyslu v trestním řádu výslovně stanovené povinnosti zásadně poškozeným subjektům jejich nároky v adhezním řízení přiznávat, rozhodoval podle příslušného hmotně-právního předpisu, kterým je ve smyslu svého § 1 odst. 1 zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, jakožto oproti občanskému zákoníku speciální právní norma. Směrodatná pro rozhodnutí jsou zejména ustanovení o povinnosti zaměstnance k náhradě škody podle § 250 až 264, přičemž odvolací soud vycházel zejména z následujících ustanovení zákoníku práce: *Podle § 250 odst. 1 zaměstnanec je povinen nahradit zaměstnavateli škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Podle § 257 odst. 5 je-li k náhradě škody společně zavázáno více zaměstnanců, je povinen každý z nich nahradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění. Podle § 264 z důvodů zvláštního zřetele hodných může soud výši náhrady škody přiměřeně snížit.*

Odvolací soud – v souladu s hodnotícími náhledy soudů obou stupňů k otázkám viny a trestu, jak vyplývají z příslušných pasáží odůvodnění jejich rozhodnutí – při určení míry odškodnění Dopravního podniku ze strany obžalovaných daný vskutku nikoli jednoduchý případ nahlížel komplexně, zejména i ve světle těch relevantních prvků obrany obžalovaných, které nebylo lze jako vyvrácené či rozumně nepřijatelné odmítnout, a které zmírňovaly intenzitu jejich viny. K výrazné aplikaci moderačního ustanovení § 264 zákoníku práce ve prospěch obžalovaných přistoupil městský soud zejména z toho důvodu, že jednání obžalovaných dle všeho ani zdaleka nebylo jedinou patogenní příčinou vzniklého škodného následku, bylo článkem, byť i dosti významným, ve zřejmě delším řetězci různých skutečností, jakož i protiprávních aktů jiných osob, bez nichž by k výslednému masivnímu předražení zakázek na úkor Dopravního podniku nedošlo, resp. nedošlo tak, jak k němu došlo. S odkazem na to, co k tomu bylo již řečeno v rozsudku soudu prvního stupně i co k tomu bylo řečeno výše, lze připustit (ve smyslu pravidla *in dubio pro reo*), že výrazné předražení zakázek bylo založeno bez přičinění a účasti obžalovaných jinými osobami, jednajícími více či méně skrytě ve prospěch flagrantně neadekvátního zisku zhotovitele (firmy Haguess).

Rozhodně nelze vyloučit, a tedy nutno v rámci posuzování věci obžalovaných v trestním řízení přijmout, že ve prospěch neopodstatněného zvýhodnění firmy Haguess na úkor pražského Magistrátu, potažmo Dopravního podniku působila řada dalších subjektů skrytých v pozadí, které pak dost možno, v notorickém modelu předražování veřejných zakázek, z výrazného předražení nelegálně, resp. kriminálně profitovaly. Lze přitom připustit, že ani jeden z obžalovaných nebyl ani osobou, která by z její neadekvátně vysoké ceny přímo korupčně profitovala (ve smyslu přijetí úplatku či „provize“) za *de facto* doporučení nabídek Haguessu vedení podniku k přijetí, a to i v parametrech jejich v nejednom ohledu hrubě nevýhodných cenových nastavení. (V této souvislosti lze ostatně poukázat i na pravomocná rozhodnutí o odsouzení ředitele informatiky Magistrátu hl.m. Prahy Ing. I. S. k nepodmíněnému třípůlletému trestu odnětí svobody, vedoucího oddělení realizace řešení magistrátního odboru informatiky Ing. J. Ch. k podmíněnému trestu, v případech obou za protiprávně vstřícné jednání vůči firmě Haguess kvalifikované rovněž dle § 255 odst. 1, 3 trestního zákona.) Lze do určité míry připustit poukazy obhajoby na nikoli nereálné mínění obžalovaných, že ceny inkriminovaných zakázek byly jakožto těžce předražené, s vědomím a srozuměním o jejich hrubě nepřiměřené ceně již „fakticky“ či „neformálně“ předjednány a akceptovány na úrovni vyšších činitelů jak pražského Magistrátu, tak Dopravního podniku a že se tedy od nich z „vyšších míst očekává“, že cenové nastavení zakázek nebudou důkladněji přezkoumávat a zpochybňovat a doporučí je jako zcela přiměřené k bezvýhradnému přijetí.

Městský soud dospěl při komplexním náhledu na věc k názoru, že přiznání povinnosti obžalovaných k náhradě škody v celé výši – podle standardního formálního „vzorce“, že výrok o náhradě škody v rozsudku má co do svého rozsahu přinejmenším „kopírovat“ výrok o rozsahu úmyslným zaviněním způsobené škody, jak stanoven ve výroku o vině – by v daném specifickém a komplexním případě bylo přemrštěně formalistickým postupem, neslučitelným s rozumným, spravedlivým náhledem. Proto při svém rozhodnutí, se zřetelem k uvedeným okolnostem vzniku škody a se zřetelem k formě a míře zavinění (v nikoli přímém, ale eventuálním úmyslu), dospěl městský soud k závěru, že použít výrazně moderace podle § 264 zákoníku práce je na místě, a rozsah odškodnění určil vůči každému z obžalovaných v míře zhruba pěti měsíčních platů, které v daném období u Dopravního podniku pobírali. Z důkazního spisového materiálu se jeví, že podle svých smluv pobírali ve svých manažerských funkcích v dané době obžalovaný Ing. P. 69.500 Kč (č.l. 2275), Ing. S. 45.000 Kč (č.l. 344) bez příplatků a pobídkových složek. Lze mít s praktickou jistotou za to, že s rovněž nárokovými pobídkovými položkami v řádu desítek procent platu, jak stanoveny v jejich smlouvách, byly příjmy obžalovaných v inkriminovaném období podstatně vyšší, takže městský soud za výchozí částky mohl stanovit zaokrouhleně 70.000 Kč u Ing. P. a 50.000 Kč u Ing. S. Volnou soudcovskou úvahou založenou na zjištěných okolnostech případu, povaze a míře zavinění každého z obžalovaných městský soud určil povinnosti k náhradě škody v *pětinásobcích měsíčních platů (mezd)* obou pachatelů, tedy u Ing. P. ve výši 350.000 Kč, u Ing. S. ve výši 250.000 Kč. Na okraj k tomu lze poznamenat, že pokud by býval poškozený subjekt doložil měsíční pracovní příjmy obžalovaných v reálně vyšším objemu, než jak je městský soud pro své potřeby rozhodování v adhezním řízení z listinných důkazů zdrženlivě dovodil, rozhodl by, ve smyslu svého závěru o přiměřenosti náhrady škody v pětinásobku měsíčního příjmu, nominálně výše, možno i podstatněji výše, pokud by bylo např. prokázáno, že pachatelé inkasovali od zaměstnavatele navíc vysoké prémie či jiné pohyblivé složky platu. K tomu však, jaké další složky odměny, za jaké výkony a v jaké výši obžalovaní od zaměstnavatele v době svého zaměstnaneckého poměru u Dopravního podniku inkasovali, městský soud v době svého rozhodování podklady neměl: k rozhodování o vině a trestu z podnětu podaných odvolání je nepotřeboval, a k dalšímu dokazování v tomto směru a tedy k dalšímu prodlužování procesu důvody neshledal.

přihlížeje též k tomu, že poškozená společnost měla a má dostatečné kapacity domoci se svých práv bez aktivních intervencí soudu do rozsahu dokazování v adhezním řízení, ke kterým je na místě přistupovat v trestním řízení zásadně jen v případě obětí „slabých“, tedy bez potenciálu kvalifikovaně se domoci vlastních majetkových práv. Koneckonců i proto bez dalšího dokazování k upřesňování výše povinnosti pachatelů (škůdců) vůči Dopravnímu podniku městský soud poškozeného se zbytkem nároku ve smyslu § 229 odst. 2 tr.řádu odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních.

K rozhodnutí o náhradě škody městský soud uzavírá, resp. doplňuje, že povinnost obžalovaných co do rozsahu záměrně stanovil zdrženlivě takřkajíc v minimální výši, s velmi výrazným uplatněním moderace ve prospěch pachatelů, u vědomí, že z pochopitelných důvodů jako trestní senát není ve věci určování míry náhrady škody – *nota bene* ve věci z hmotně-právních hledisek civilního práva dost komplikované, navíc při zřejmé nutnosti užít speciální úpravy dle pracovního práva a jeho judikovaných výkladů – soudem na dané otázky natolik specializovaným a kvalifikovaným jako soud civilní, specializovaný na rozhodování o majetkových sporech dle občanského resp. pracovního práva, který z podnětu případné civilní žaloby může *otázku zbytku více než dvacetimilionového nároku* vzneseného poškozeným Dopravním podnikem vůči pachatelům/škůdcům posoudit lépe.

Z výše uvedených důvodů odvolací senát Městského soudu v Praze rozhodl, jak ve výroku tohoto rozsudku uvedeno.

P o u č e n í : Tento rozsudek není možno napadnout odvoláním, lze však proti němu podat ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení dovolání prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni (§ 265e tr. ř.). O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud (§ 265c tr. ř.). Právo podat dovolání přísluší Nejvyššímu státnímu zástupci na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce anebo i bez takového návrhu pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného, a dále obviněnému pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká (§ 265d odst. 1 tr. ř.). Obviněný tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce (§ 265d odst. 2 tr. ř.). V dovolání musí vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr. ř.) být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů dovolatel napadá a čeho se domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) – l) nebo § 265b odst. 2 tr.ř., o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

V Praze dne 26. listopadu 2015

Mgr. Jan K a r e š , v.r.
předseda senátu